

बुद्धधर्म आचरण सम्बन्धी
वार्तालाप

डा. भिक्षु सुनन्द

बुद्धधर्म आचरण सम्बन्धी वार्तालाप

डा. भिक्षु सुनन्द

Dhamma Digital

प्रकाशक

सिद्धार्थ विश्वविद्यालय

(शासन सेवा समिति)

नाला, नेपाल ।

प्रकाशक

सिद्धार्थ विश्वविद्यालय

(शासन सेवा समिति)

नाला, नेपाल ।

प्रथम संस्करण १००० प्रति

बुद्ध संवत् २५४४

विक्रम संवत् २०५७

इस्वी संवत् २००१

Dhamma.Digital

मूल्य रू. १५१-

मुद्रक

बागमती छापाखाणा

गाबहाल टोल, वनबहाल

ललितपुर-१८, नेपाल ।

फोन ५३३८४७

परिचय

ध्व बुद्धधर्म आचारण सम्बन्धी वार्तालाप स्व. सरला अमात्य (नेपाल बौद्ध परियत्ति शिक्षा कोविद) व जि डा. भिक्षु सुनन्दया दथुइ जूगु खः । नेपालय् भिक्षु, श्रामणेर, उपासक, उपासिका व अनागरिकापिनि आचरण चायेकं वा मचायेकं बुद्धधर्मपाखें तापाना वनाच्चंगु दु, ल्वाकबक जुयाच्चंगु दु । धर्मया नामय् यानाच्चंगु धर्म मखुगु ज्या तथा बुद्धधर्मयात मलोयेक यानाच्चंगु आचरण थुकी उलाकेनागु दु । सम्भावना दुथाय् तक सुधारया नितिं चेतना जागरण यायेगु व धर्मानुकूल आचरण लँ क्यनेगु नापं पालि त्रिपिटक तथा अर्थकथा अनुसारया शुद्धगु बुद्धधर्म भी बौद्धपिनिगु आचरणय् खनेदयेके बियेगु थुगु वार्तालापया कुतः खः; सुयातं अपमान यायेगु उद्देश्य मखु । धर्मप्रेमी जनमानसयात सत्मार्ग क्यनेगु साहस याना तर धर्म मयःपिन्त अथवा धर्म यःसानं धर्मया नियम नीति मयःपिन्त चित्तबुझे यायेगु जिमिगु अभिप्रायः मखु । बुद्धधर्मप्रति जिमिके दुगु अगाढ श्रद्धा व धर्म याइपिनिप्रति जिमिके दुगु सरोकार तथा ममतां हे थुगु कुतः यानागु खः । बौद्धपिनिगु आचरणय् मैत्री, करुणा, श्रद्धा व प्रज्ञाथें जाःगु गुणधर्म पिज्वयेमाः, शुद्धगु बुद्धधर्म लोकय् चिरस्थायी जुयेमाः धयागु मतिना खः । धर्मप्रति इमान्दार जुयेगु मन दुपिं श्रोतापिसं थुकिया उपयोगिता खनी धयागु विश्वास याना । प्रायः बौद्ध आचरण धयागु रहस्यया खँ नं मखु । विवेक विचार व मिखाः दुपिं व्यक्तिपिसं उकियात थः थः म्हां हे खंका थुइका कायेफु, खंका कयाच्चंगु नं दु । थुगु वार्तालाप सफू सम्बन्धी सुयां छुं समालोचना वा सुभावाव दत धाःसा दुनुगलनिसें

लसकुस दु । सफू ब्वने मसःपिन्त व सःसानं
ब्वनेमलापिन्त सुविधाया लागि सुश्री सुलोचना शाक्य व
जिगु सलय थुगु वार्तालाप सफू अडियो क्यासेटय
भरेयाना तयागु दु । थुगु सफूया पूफ स्वयेगु ग्वाहालि
यानादिपिं श्री कृष्णभक्त स्याउला श्रेष्ठ व सुश्री निर्मला
शाक्यपिन्त सुभाय् ! सफू टाइप यायेगु ग्वाहालि याःम्ह
सुश्री सृजना बज्राचार्य व टाइप सेटिङ्ग यानादिम्ह श्री
हिमालय बज्राचार्यपिन्त साधुवाद !

डा. भिक्षु सुनन्द महास्थविर

२०५७ फागुन २२ गते सोमबार

बुद्धधर्म आचरण सम्बन्धी वार्तालाप

सरला अमात्य - सुनन्द भन्ते ! नेपालय् भिक्षुपिं व अनागरिकापिं न्हापासिकं यक्को दयावल । वसपोलपिन्त शिक्षा दीक्षा बियेगु व्यवस्था छुं दुला ?

डा. भिक्षु सुनन्द - भिक्षुपिन्त, अनागरिकापिन्त नेपालय् बुद्धधर्म अध्ययन अध्यापन यायेगु व्यवस्था महाविद्यालय तथा विश्वविद्यालय छुं मदु । उकिं आपायाना भिक्षुपिं, अनागरिकापिं थाइलैण्ड, म्यान्मार (बर्मा), श्रीलंका आदि विदेशय् अध्ययन यावनेमाःगु खः । भी नेपालय् बुद्धधर्म प्रचार याना बिज्यानाच्चापिं भिक्षु, अनागरिकापिं सकलें धयाथें हे विदेशय् ब्वना बिज्यापिं खः । जिं नं आपालं वर्ष तक थाइलैण्ड, भारत व अमेरिकाय् अध्ययन याना वयाम्ह खः ।

न्त्यसः - बुद्ध जन्म जूगु देशय् भी नेपालय् भन बुद्धधर्म अध्ययन यायेगु आधिकारिक शैक्षिक संस्थान विश्वविद्यालय छाया मदुगुथें खला ?

लिसः - नेपालय् बुद्ध जन्म जूसानं बुद्धया धर्म पिने विदेशय् जक आपालं प्रचार प्रसार जुयाच्चन । नेपालया संविधानं हे बुद्धधर्मयात क्वत्यला तःगु दु । न्हापा नेपालय् बुद्धधर्म अध्ययन अध्यापन यायेगु शैक्षिक संस्थान जक मदुगु मखु अझ अथे याइपिन्त हौसला तक नं मदु । तर आः भीथाय् बुद्धधर्मय् आस्था दुपिं व बुद्धधर्म अध्ययन यायेगु चाहना दुपिं मनूत यक्को दयावल । बुद्धधर्म अध्ययन अध्यापन यायेया लागि बौद्ध विश्वविद्यालय दत धाःसा

स्वदेशी विदेशी आपाल मनूतयूस बुद्धधर्म अध्ययन अनुसन्धान यावई । भी नेपालय् जन्म जूम्ह बुद्धया धर्म अध्ययन यायेया नितिं भिक्षुपिं, अनागरिकापिं विदेशय् वनेमालीमखु ।

न्त्यसः - अथे जूसा भीथाय् नं बौद्ध विश्वविद्यालय छगू दुसा गुलिं ज्यू खला ?

लिसः - खः । उकिंला जिं नेपालय् सिद्धार्थ विश्वविद्यालय दयेकेगु मती तयाच्चनागु । जिं न्हापा अमेरिकाय् च्वनाबले अमेरिकाया राजधानी वासिङ्गटन डी. सी. लय् नं सिद्धार्थ विश्वविद्यालय स्थापना यानावया । ...

न्त्यसः - अथे जूसा ज्यूनि, भन्ते । विश्वविद्यालय दयेकेगु कुतः याना बिज्याहुँ । जिं नं फुगुचागु ज्याय् ग्वाहालि बिये । छपिं विदेशय् यक्को च्वना बिज्याये धुंकल । आर्थिक सहयोग बिइपिं विदेशी दातापिं नं छपिसं यक्को म्हस्यू हे जुई । छपिनि विश्वविद्यालयया छुं (ज्या) यायेत माल धाःसा जिं ज्या याना थाय् नेयाल बैकय् जिं म्हस्यूपिं मनूतयूसं नं आर्थिक सहयोग बिइफु । तर अप्पो मखु । भतिभति जक बिइगु जुई । न्यना स्वयेला ?

लिसः - ज्यूला ज्यू । आसे धायेम्बानी । बरु जिं हे विदेशय् कुतः याना स्वये । जित यक्को बिये धाःपिं दु ।

न्त्यसः - छपिन्त नेपालय् उपासक उपासिकापिं यक्कोसिनं सहयोग याई । भन्तेपिसं व गुरुमापिसं ला भन धायेमाःगु हे मद्दु । भन्ते ! भीथाय् भिक्षुपिं, अनागरिकापिं म्हं मफइबले वासः यायेगु आदि व्यवस्था दुलाले ?

लिसः - अहं, मद्दु । व्यस्था यायेमाःगु खः । भिक्षुपिन्तसिकनं अभ्
 अनागरिकापिन्त आवश्यकथे च्वं । उकिं उखुनु जिं बैक्यू
 मुद्दती खाताय् तथा अनागरिकापिं न्ह्याम्ह विरामी जूसानं
 व्याज खर्च याना वासः यायेत धका अनागरिका संघयात
 ५०,०००- (पचास हजार) रुपियाँ दान तथाबिया । इमित
 मेगु नं छुं व्यवस्था याना बियेमाःगु खः ।

सरला - याना बिज्याहुंले छु । छपिसं याःसा यानाबिज्याये हे फुनि ।

भिक्षु सुनन्द - छको जिं भिक्षु पासापिं प्यम्ह न्याम्ह नापं छगू
 ज्याया लागि यलं यँय् वनेगु सुरु याना । कारणवश जिं
 अनागरिकापिनि नितिं छुं व्यवस्था यायेमाःगु खँ न्ह्यःथना ।
 उबले छम्ह भिक्षु पासां काचक्क हे, “इमित भीसं वास्ता
 हे यायेगु मखु । अनागरिकापिसं भीत गुलि प्यल्ले याना
 हयाच्वंगु दु” धाल । जिं हँ ! धका जक छु धायेलाइ,
 मेम्ह भिक्षु पासां धाल, “खः भन्ते । अनागरिकापिन्त
 भीसं थकायेहे मज्यू । इपिं तःसकं तःधं छु ! ... ” धाल ।
 वसपेलपिसं धाःगु उगु खँय् जित चित्त बुभ्ने मजू । अथे
 नं जिगु प्रस्तावया अखःतं कोलाहल विरोध उथे जूगुलिं
 जिं उगु विषय खँ त्वताच्छया । मेमेगु विषय जक खँ
 ल्हाल्हावना ।

न्ह्यसः - अथे जूसा छु ले ! छपिसं नं धाल खँय् वना मेपिसं गथे
 धाल अथे जक याना बिज्यायेगु ला ले ?

लिसः - अथे मखु । लिपा जुजुं अनागरिकापिनिगु प्रवृत्ति जित हे
 नं प्रत्यक्ष अनुभव जुल । उकि मध्ये छुं खँ ला छुं नं
 सिलहे जुई । अनागरिकापिसं मखु मखुगु दोषारोपन याना
 भिक्षुपिन्त हे मुद्दा तयेगु, विहारं पितिना च्छयेगु,
 निमन्त्रणा रोके यायेगु, बुद्धधर्मया ज्या स्थंका बियेगु,
 आदिथे जःगु प्रयास याना च्वंगु दु ।

अनागरिकापिनिगु सही दुगु कागजात प्रमाण माल धाःसा जिके थन विहारे दु । थ्व छु जुयावःगु ! न्हापा-न्हापा जूसा अनागरिकापिं खनिबले “इपिं शीलवती धर्मात्मा मनू” धयागु विचार अवधारणा वइगु खसा आः इपिं खनिबले हे ग्यायेमाःगु अवस्था वये धुंकल ।

न्त्यसः – सुनन्द भन्ते ! छपिसं “सिमा छमा पाउँयां गुं नापं पाउँ” धायेथें खँ ल्हाना बिज्याये मत्ये । सकलें अनागरिका गुरुमापिसं अथे भिक्षुपिन्त म्वामदुगु दोषारोपन याना, मुद्दा तया, विहारं पितिनेगु ज्या याना बिज्यागु ला खइमखुथें च्वं । अजागु हे खँ ल्हाये धाःसा छु भन्तेपिं जक फुक्क भिं ज्ञानी धका च्वनाबिज्यानागु ला ?

लिसः – सरला ! जिं भन्तेपिं जक फुक्क भिं ज्ञानी, अनागरिकापिं जक फुक्क मभिं चण्डालनी धयागु मखु । जुया च्वंगु खँ जक कनागु । उक्त मुद्दा तयेगु, मखु मखुगु दोषारोपन यायेगु आदि ज्या यानाच्वंपिं बहुसंख्यक मिस्त, अनागरिकापिं खसानं उगु ज्याय् संलग्न जुयाच्वंपिं चीवर वस्त्र पुनाच्वंपिं पाराजिका भिक्षुपिं, मिजंत नं दु । केवल मिस्त जक मखु । नेपालय् भिपिं ज्ञानीपिं अनागरिकापिं नं गुलिखय् दु धयागु खँ थन न्त्यःथनाच्वने मालिथें मताया । तर उक्त दोषारोपन यायेगु, मुद्दा तयेगु, भिक्षुपिन्त विहारं पितिना च्छयेगु आदिथें जाःगु कुतः यानाच्वंपिं मुख्य मुख्यपिं अनागरिकापिन्त जक धयाच्वनागु खः । जिं “सिमा छमा पाउँयां गुं नापं पाउँ” धायेत्यनागु मखु । बरु जंगलय् सिमा छमा ब्यको जुया पिहाँ वइबले उकिं ध्वाना मेमेगु सिमात नापं ब्यको जुया वनेयः । ब्यको जुया वं धयागु अर्थे जकं हाला च्वनागु खः ।

न्त्यसः - सुनन्द भन्ते ! छपिं यें विश्व शान्ति विहारय् छाया
आमरण अनशन च्वनाबिज्यानागु ले ?

लिसः - उपासिका ! उक्त कनाथें पाराजिका भिक्षुपिसं,
अनागरिकापिसं जासुसतय्गु पक्षे वना षड्यन्त्र याना जि
छुं मजूम्हसित वें ... धका मुद्दा तथा, पुलिसत व्छयाहया
जित ज्वंके हयाच्वन । थन शाक्यसिंह विहारय् आनन्द
विहार क्याम्पस सञ्चालन याना दैनिक रूपं बुद्धधर्म
इत्यादि विषय ब्वंकेगु याना च्वनागुयात नं नाना प्रकारं
बिकः याना रोके यायेगु ज्या याना च्वन; विहारय् दुगु
त्वनेगु लः तकनं जित मब्यू, मत मब्यू, बराबर आक्रमण
याःवया नाना प्रकारं दुःख बियाच्वन । “डा. भिक्षु सुनन्द
महास्थविरयात शान्ति सुरक्षा यानाब्यू” धका थन
थपाहिटी युवा क्लबया त्रिचालीस (४३) जना मजुतय्सं
हस्ताक्षर याना अनुरोध पत्र बिलनं जित शान्ति सुरक्षा
यायेगु स्वीकार मया । विभिन्न केश दुम्ह अपराधी भिक्षु
छम्हसिनं भिक्षु संघयात वयागु षड्यन्त्रं प्रभावित याना
बैठक हे गोलमाल यानाच्वन । वयागु विरोधय् वःगु केश
कागजात फुक्क वया सम्बन्धित भिक्षुनं गायेब यानाच्वन ।
अले जिं उम्ह अपराधी भिक्षुयात “छ अपराधी !” धयाबले
वं भिक्षु संघपिं सकसितं नं अपराधी धाल धका जित
दोषारोपन याना होहल्ला याना अखिल नेपाल भिक्षु
महासंघया बैठक स्यंका थना यंकल । जिं “वहे अपराधी
भिक्षु छम्हसित जक अपराधी धयागु ख; मेपिं सुयात नं
धयागु मखु, अथे धायेगु कल्पना नं मयाना ... ” धयानं
मानेमजू । जित शान्ति सुरक्षा यानाब्यू धका हालाच्वपिं
थपाहिटी युवा क्लबयात अखिल नेपाल भिक्षु महासंघया
सचिवं भिक्षु संघयात जिं अपराधी धाल धयागु भन मखु
मखुगु दोषारोपन याना पत्र च्वल । आः गथे याना मिले

यायेफई ? धाल । भिक्षु संघं न्याय याना बियेमफु धका मया । जित शान्ति सुरक्षा मब्यू । उकिं जित “(१) भगवान बुद्धया धर्म विनय (कानून) अनुसार न्याय ब्यू, (२) भगवान बुद्धया धर्म विनय अनुसार शाक्यसिंह विहारय् सकसिनं ज्या चलेयाये पावेजुइका ब्यू; (३) भगवान बुद्धया धर्म विनय अनुसार उक्त खंतय्गु निर्णय व जित शान्ति सुरक्षा ब्यू ।” धयागु माग फवना येँ अखिल नेपाल भिक्षु महासंघया बैठक जूगु विश्व शान्ति विहारय्सं २०५४ भाद्र १५ गते आइतबारनिसें जि आमरण अनशन च्वनागु खः ।

न्त्यसः - अले छु जुलले ?

लिसः - अले स्वन्हु दुखुनु सन्ध्या इलय् थेरवाद बौद्ध दायक केन्द्रिय परिषद्‌या प्रमुख सल्लाहकार लोक बहादुर शाक्य, अध्यक्ष बखत बहादुर चित्रकार, सदस्य तीर्थ नारायण मानन्धर, सदस्य रत्नकाजी ताम्राकार, सदस्य मणिरत्न तुलाधर, सदस्य नानिभाइ मिखाद्वमि, सदस्य अष्टमुनि गुभाजु, नेपाल बौद्ध परिषद्‌या अध्यक्ष महिश्चरराज बज्राचार्य, भूपू मन्त्री भूवनलाल प्रधान, आनन्द विहार क्याम्पसया शिक्षक चैमन किशोर श्रीवास्तव, शाक्यसिंह विहारया छिमेकी देव नरसिंह शाक्य, अशोक शाक्य, कृष्ण कुमार महर्जन व विकास महर्जन नापं १४ म्ह गृहस्थी महनुभावपिं भाया शाक्यसिंह विहारया हिसाब क्यनेगु, मिले जुया विहार चले यायेगु, सरसल्लाह व्याका ज्या यायेगु इत्यादि सम्भौता पत्र च्वया फुक्क पक्ष हस्ताक्षर याका मिले याना ब्यू भाल । जिगु अनशन पनाः बिल ।

न्त्यसः - आः फुक्क मिले जुल लाले ?

लिसः - मजू ! उक्त सम्भौता अनुसार विहारय् छुं ज्या नं कार्यान्वयन मजू । थुगु खँया विषय यक्कोसिनं सिद्धुंकल । जित भोजन निमन्त्रणा यावइपिन्त तक नं मारं ख्याच्चबिया इमिसं भ्यावे जूथाय् तक रोके याना तल । सह यायेगु कल्याण । जिगु पूर्वजन्मया पुलांगु मभिंगु कर्म भोगे याना हे फुका व्छयेगु मती खः । उकिं पापी मारं जित विहारय् लः मब्यूबले थःमंतुं पिने सार्वजनिक ल्वहाँहिटीं लः हया त्वना । बिजुली मत मब्यूबले मैनबत्ती न्याना च्याका । पिने भोजन यावनेगु, पूजापाठ व उपदेश आदि छुं यावनेगु मौका मब्यूबले जि भन एकान्त रूपं गम्भीर चिन्तन मनन यायेगु, बुद्धधर्मया प्रवचन ओडियो क्यासेटय् भरे यायेगु, सफू च्वयेगु, बुद्धधर्म प्रचार प्रसार याये नितिं तःतःधंगु योजना दयेकेगु आदिथे जाःगु कुशल कार्यरत जुयेदु । तर निम्ह प्यम्ह ईर्ष्यालु मारं याना साधारण जनमानसयात जिगु गुगु उपदेश न्यनेगु आदि फाइदा दइगु खः व तापाना च्वन ।

न्त्यसः - मखु भन्ते ! थजागु समस्यात छपिं छम्हसित जक वःगुलाकि मेमेपिन्त नं वः ?

लिसः - उपासिका ! समस्या धयागु सकसित नं वः यद्यपि व फरक फरकगु छाय् मजुयेब्यू । संसारय् पापी मारत दु । विशेष याना तः तःधंगु ज्या याइपिं धर्म कर्म याइपिं महापुरुषपिन्त मारं तः तःधंगु समस्यात ब्यू । अथे जूसानं महापुरुषपिसं धीरमन तथा थःगु लक्ष्य सिद्ध याना हे बिज्याई । न्त्याथेजाःगु समस्यात खना नं वसपोलपिनि मन अशान्ति वा विचलित याना बिज्याइमखु ।

जित लुमंसे वः बुद्धधर्मय् प्रचलितगु बाखँ । नारद महाथेरं नं व थःगु लेखय् कनाबिज्याना च्वंगु दु - छको बुद्ध गां

छगुली भिक्षा बिज्याना च्वन । पापी मारं बाधा ब्यूगुलिं
याना बुद्धयात छुं हे नसा प्राप्त मजू । गुबले मारं
बुद्धयात “नयेपित्याला कि नयेपित्या मजू” धका व्यंगरूपं
प्रश्न न्यन, बुद्धं प्रतिबन्धं मुक्तपिनिगु मानसिक
प्रवृत्तियात गम्भीरपूर्वकं व्याख्यान याना लिसः
बियाबिज्यात, “आहा ! सुखपूर्वकं जिपिं जीवीत
जुयाच्चना, जिपिं गुमिंके प्रतिबन्ध मदु आभासर देवतापिंथें
जिपिं प्रीतिभक्षीपिं जुयाच्चना ।” धयाबिज्यात ।

मेगु अवस्थाय् बुद्ध व वसपोलया शिष्य भिक्षुपिं ब्राम्हण
छम्हसियागु निमन्त्रणाकथं गां छगुली वर्षावास
च्वनाबिज्यात । तर उम्ह ब्राम्हणया धाःसा बुद्ध तथा भिक्षु
संघपिन्त माःगु भोजन दान, सेवा यायेगु कर्तव्य फुक्क
भुसुक्कहे ल्वमंकाच्वन । यद्यपि वर्षावास स्वलायकं
मोग्गल्लान स्थविरं स्वयम्सेवक जुया थःगु ऋद्धि
चमत्कारद्वारा भोजन प्राप्त याना बिज्याये धयाबिज्यागु
थजुइब्यू, बुद्धं छुं हे असन्तुष्ट व्यक्त याना बिमज्यासे सल
व्यापारी नं दान ब्यूगु सलया नसां परितृप्त (सन्तुष्ट)
जुयाबिज्यात । जिं नं भगवान बुद्धया ज्ञान कया, जित
जलपान भोजन छुं प्राप्त मजुइबले नं मन विचलित
मयासें च्वना । पूज्य संघनायक प्रज्ञानन्द महास्थविरं
थुगुहे विहारय् जित सामणेर प्रब्रज्या याना बिज्याबले
न्यनाबिज्यागु प्रश्नया लिसः ब्यूसे जिं प्रतिज्ञा याना धयागु
दु - “च्वनेगु निवासस्थान विहार मदुसा जिं जंगलय्
सिमाक्वय् च्वना जीवन हने । जित सुनानं नसा त्वंसा
दान मब्यूसा वा प्राप्त मजूसा जंगलय् वा गनं खुसी
वयाच्वंगु लः भिक्षापात्रय् तुया व लः जक त्वना नं
सन्तुष्ट जुयाच्चने ।” जिं थुकथं जीवन यापन यायेफु
धका प्रतिज्ञा याना जि प्रब्रजित जुयागु खः । आः नं जि

थुगु प्रतिज्ञाय् दृढ हे जुयाच्चनागु दु । दृढ जुयाच्चने नं
तिनि ।

न्त्यसः - आः नं छपिन्त जलपान भोजन निमन्त्रणा यावइपिं सुं
मदला ?

लिसः - सर्वसाधारण उपासक उपासिकापिं सुनानं निमन्त्रणा
यामदुबले नं छं जित जलपान आदि सेवा याना च्वंगु दु ।
कृष्ण कुमार महजर्न तथा वया परिवारपिसं श्रद्धापूर्वक
सदानं भोजन याकाच्चंगु हे दु । तर बजारय् बेसाह
फुक्क थीकेगु समय छिमित जक आर्थिक बोझ मजुइला
धयागु मती नं बराबर वः । अथेसानं छिमिसं जित
श्रद्धापूर्वक दान बियाच्चंगु जलपान भोजन म्वायेया नितिं
नयेहे माल ।

मारं ख्याच्च बियाच्चंसानं तथा बाधा अइचना
बियाच्चंसानं लिपा जूलिसे ग्याग्यां जूसानं अथवा मग्यासं
जूसानं, विवेक विचार व धर्म क्वातुपिं उपासिकापिं तथा
उपासकपिं गुलिं-गुलिसिनं बुलुहनं जित हे नापलाना
भोजन निमन्त्रणा बियेगु सुरु यात । वंगु निगू वर्षय्
बुद्धजयन्तीथें जाःगु महानगु समारोहया निमन्त्रणा तक नं
जिथाय् मवसानं आः गनं-गनं महापरित्राणथें जाःगु कुशल
कार्यस जित हानं निमन्त्रणा स्वानावल । मारं जित
मन्चय् थतमकासानं सर्वसाधारण जनतापिन्त जिगु
उपदेश मालाहे च्वंगुदु । गुलिसिनं जित न्हापाथें थःमंहे
निमन्त्रणा याना बाखँ नं कंकेबिल ।

न्त्यसः - बौद्ध समाजय् छपिंगु प्रभाव न्हापानिसं यक्को दु ।
छपिन्त सकसिनं नं यः । आपालं मनूतय्सं छपिन्त
गौरवया दृष्टिं स्वयाच्चंगु जिं स्यू । छपिन्त सकसिनं नं

“भन्ते” धका जक सतिगु, सुनानं छपिंगु नां हे कायेम्वाः ।
 छपिसं स्यूला मस्यूला छपिं मदुथाय् जिपिं जक मुना
 च्वनेबले छपिंगु विषय खँ ल्हाये मालकि “भी भन्ते”
 धका जक खँ ल्हाइगु । “भी भन्ते” धालकि सकसिनं नं
 छपिन्त धाःगु धका स्यू । जिं ला छपिनिगु नां कया खँ
 ल्हाःगु हे उस्त न्यनेमनं, गो ?

लिसः - व खः । न्हापा जित भिक्षुपिसं नं सकसिनं यः । तर लिपा
 जिगु प्रभाव बौद्ध समाजय् लाइ, जिं छुं महत्वपूर्णगु
 बुद्धधर्मया ज्या याइ धका ग्याना मूर्ख पापी मारतय्सं
 जित बाधा अड्चना बिया च्वन; ज्या रोके याना तःल ।
 अथे जूसानं न्हापा-न्हापा आपालं थासय् आपालं
 धर्मउपदेश बिये धुंकागु दु । इस्वी संवत् १९८२ सालय्
 येँ ९ गू वडाय् वडा पतिकं वना भन्दै स्वला तक न्हि-
 न्हि दोलंदो मनूत मुंका बाखँ कनातयागु दु । जिगु लेख
 रचना व सफूत दशौ हजार मनूतय्सं व्वनाच्वंगु दु ।

दुस्ट दुर्जनपिसं जित बाधा अड्चना बिया च्वंसानं,
 श्रद्धालु सुजनपिसं जित गथे लोमंके फई ! उकिं गुलिं-
 गुलिसिनं गनं-गनं जित हानं बाखँ कंकेबियेगु याना हल ।
 गुगु जुइ धका ग्याना पापी मारं षड्यन्त्र याना जित पनाः
 तःगु खः भन उगुहे किसिमया ज्या जुया, जिगु उपदेश
 न्यना, उपासक उपासिकापिं तथा श्रद्धालु श्रोतापिं
 प्रभावित जूगु खनेदु ।

न्त्यसः - छपिन्त गुजागु अनुभव जुलले ?

लिसः - ताःहाकगु समय तक निमन्त्रणा मदुगु कारणं जि
 बुद्धिजीवीपिनि सीमित पुचलय् व विहारया कोथा छकुती
 जक लाना च्वनागु खः । आः समाजय् पिर्हावना पूजापाठ

यायेगु, धर्मउपदेश कनेगु जुयावबले श्रद्धालु उपासक
उपासिकापिं आपासिनं जित खन । जित अन-अन हे
इमिसं नापलाना भोजन यायेगु, पूजापाठ यायेगु, उपदेश
कनेगुथें जाःगु पुण्यकार्यस जित निमन्त्रणा बियेहल ।
अन थुजागु नं खने दयावल कि भिक्षु अनागरिकापिन्त
निमन्त्रणा इनाबियेत पुंजीपति दातापिसं स्वयम्नायो
जुया सनाजूपिं नायोतय्त वा नकिंतय्त जिम्मा बिइबले
इपिसं दातापिनिगु मनसाय अनुसार जूसानं मजूसानं
थःगुहे मनसाय अनुसार निमन्त्रणा इनाव्यूगु सिदु । धर्मय्
च्वीपिं नायोतय्सं अथे निमन्त्रणा इनाबिगु व बाखँ कनेत
पाः (माइक) बिइगु प्रक्रिया राजनीति मन्त्रीपिसं
निवेदकपिनिगु योग्यता स्वयासिकनं थः पक्षेपिं मनूतय्गु
खा स्वया जागिर बिइगु नापं मिलेजूवः ! बुद्धं प्राटिमोक्ष
पाठ यायेगु, उपदेश कनेगु, आदिथें जाःगु कार्य चतुर,
दक्ष, क्षमतावान्, व्यक्त, पण्डित तथा शीलवान्
भिक्षुयात बियेमाः धया तयाबिज्यागु दु ।

न्त्यसः - छपिन्त छु जुल ले ?

लिसः - पापी मार जासूस तथा जासूसतय् समर्थकतय्सं जित
षड्यन्त्र याना शाक्यसिंह विहारं पितिना व्छयेगु कुतः
याना च्वन, गुगु विहार कि संघनायक प्रज्ञानन्द
महास्थविर भन्ते नं जिगु नेतृत्वय् चले यायेगु अधिकार
पत्र च्वया बियाथकाबिज्यागु दु । जित शाक्यसिंह विहारं
पितिना व्छयेगु कुतः जुयाच्वंगु खँ आपाः मनूतय्सं पत्र
पत्रिका आदि माध्यमद्वारा सिल । तर उपासक
उपासिकापिसं जित स्वयम् प्रत्यक्ष नाप मलागुलिं इमिगु
निमन्त्रणा जित मथ्यं । उकिं जि ताःकाल तक बौद्ध
समाजय् मथ्यं । उक्त कनागु समस्यात स्यूपिं आपाः

मनूतयसं जि थन शाक्यसिंह विहारय् मच्चने धुंकल धकाः
विचार यानाच्चन खनि । उकिं आः जि बौद्ध समाजय्
वनेबले जित खं-खपिं उपासक उपासिकापिसं जि के
“भन्ते ! आः छपिं गन च्वनाबिज्याना ?” धकाः न्यनेगु
यात । “जिं शाक्यसिंह विहारय् च्वंच्वना,” धका लिसः
बियेगु याना । अले गुलिसिनं धाल, “जिं ला छपिं मेथाय्
च्वंबिज्यात धयाः च्वनागु” धका । गुलिसिनं “छपिं आः नं
“अनहे तिनिला ?” “जिं ला छपिं विदेशय् बिज्याना च्वन
जुइ धका च्वनागु” धयादिल । गुलिसिनं “छपिं विदेशं
लिहाँ बिज्यानागु गुलिदत ? छपिन्त मखनागु यक्को दत”
धयादिल । गुलिसिनं “जिं ला छपिं आः शाक्यसिंह विहारय्
च्वनाबिमज्यात धका च्वनागु” धयादिल । गुलिसिनं
“छपिन्त शाक्यसिंह विहारं पितिना हल धाःगु न्यना, खला
भन्ते ?” धका न्यनादिल । गुलिसिनं जित खना जिल्ल
जुया आश्चर्यथे त्वालाहँ जक स्वयाच्चन ! अले थन
विहारया समस्यात मस्यूपिं सोभा सीधापिं गुलिं उपासक
उपासिकापिसं जित - “आः छपिं गन च्वनाबिज्याना ? ...
फलानाबलय् थुगु-थुगु उत्सवय् व्वःति (भाग) कायेत
जिपिं शाक्यसिंह विहारय् वयाबले जिमिसं छपिन्त
मखना” धयादिल । जिं वय्कपिन्त “जि शाक्यसिंह
विहारय् च्वय् स्वतजालय् च्वनागु । छिकपिं जि च्वनागु
कोथाय् मभागुलिं जित मखन जुइका” धका लिसः बिया ।
वय्कपिसं “जिपिं तले ला मवया” धयादिल । थुकथं
ताःकालं लिपा जि बौद्ध समाजय् वलिसे बौद्ध समाजं
जित खन । जिं बौद्ध समाजय् बुद्धधर्मया नामय् धर्म
मखुगु ज्या अथवा व्यवहार यानाच्चंगु नं आपालं खन ।
उगु व्यवहार सुधार यायेत शुद्ध बुद्धधर्मया शिक्षा व

तदनुसार आचरण यायेगु श्रद्धा भक्तिया आवश्यक जू
धयागु मती वल ।

न्त्यसः - छपिसं बौद्ध समाजय् बुद्धधर्म नापं मिलेमजुगु छु
जुयाच्चंगु खनाबिज्याना ? अथवा छु ज्या व्यवहार
खनाबिज्याना ले ?

लिसः - थन बौद्ध समाज धयागु मेता मखु भिक्षु, श्रामणेर,
उपासक, (भिक्षुणीपिनिगु अभावय्) अनागरिका तथा
उपासिकापिनिगु पुचः खः । थुपिं सकसिनं बुद्धधर्मयात
मनन याना लुमंक थःथःगु शील सदाचारय् तथा मर्यादाय्
च्वना उचित व्यवहार यायेमाःगु खः । गथे छँया नायो
जुयाच्चपिं बा-मापिं बा-मापिनिगु हे थासय् च्वना कर्तव्य
व्यवहार यायेमाः । काय् म्थ्याय्पिं काय् म्थ्याय्पिनिगुहे
थासय् च्वना कर्तव्य व्यवहार यायेमाः । दाजु-किजा
तकेहेपिं दाजु-किजा तकेहेपिनिगु हे थासय् च्वना कर्तव्य
व्यवहार यायेमाः ... इत्यादि । काय् म्थ्याय्पिं बा-
मापिनि थासय् बा-मापिं काय् म्थ्याय्पिनि थासय् च्वना
व्यवहार यात धाःसा उगु कुलवंश बांलाइमखु; विध्वंशन
जुयावनी । वथेहे भिक्षुपिसं श्रामणेरपिसं भिक्षु
श्रामणेरपिनिगुहे थासय् च्वना थःथःगु शील धर्मयात
मर्यादा तथा व्यवहार यायेमाः । अनागरिकापिसं
अनागरिकापिनिगु हे थासय् च्वना थःथःगु शील धर्मयात
मर्यादा तथा व्यवहार यायेमाः । उपासक उपासिकापिसं
उपासक उपासिकापिनिगु हे थासय् च्वना थःथःगु शील
धर्मयात मर्यादा तथा व्यवहार यायेमाः । भिक्षुपिन्त व
अनागरिकापिन्त छगूहे नियम लागु याना छगूहे भवले
तथा व्यवहार यायेमज्यू; नत अनागरिकापिन्त
गृहस्थीपिनिगु सरहले तथाहे ज्यू ।

छायाधाःसा उपसम्पदा भिक्षुपिन्त २२७ गू प्राटिमोक्ष शील ग्रहण याना धमय् स्वयम् समर्पित जीवन हनेगु अधिकार बुद्धं बियाबिज्यागु दु । श्रामणेरपिन्त १० गू शील व ७५ गू शिक्षापद ग्रहण याना उपसम्पन्न भिक्षुपिनिगु ल्यू-ल्यूवना साधु जीवन हनेगु अनुमति बियाबिज्यागु दु । अनागरिका जुयेगु निर्धारित शील नियम, अनुमति बुद्धं प्रज्ञप्त याना तयाबिज्यागु मद्दु । अथेनं धर्म यायेत उपासिकापिसं श्रामणेरपिसंथें दस (१०) शील अथवा गृहस्थीपिसंथें अष्ट (८) शील ग्रहण याना अनागरिका जुयाच्चं पिं खः । उपासक उपासिकापिन्त बुद्धं पञ्चशील, अष्टशील, दसशील व आपालं प्रकारयागु गृही-विनय नियम कना तयाबिज्यागु दु । आः बुद्ध प्रज्ञप्त विनय नियमकथं केवल भिक्षुपिंहे जक बुद्धधर्मया आधिकारिक उपसम्पन्नपिं खः । श्रामणेर, अनागरिका, उपासक व उपासिकापिं सुं नं बुद्धधर्मय् उपसम्पन्नपिं मखु; अनुसम्पन्नपिं खः । उकिं विनय नियम अनुसार भिक्षु, श्रामणेर व अनागरिकापिन्त छथासं सरहले तयेगु वा च्वनेगु, नयेगु, पाठ यायेगु तथा धर्म विधि ल्वाकबक याना व्यवहार यायेगु याये मज्यू । अथे यायेबले धर्म विधि अशुद्ध, शील नं अशुद्ध । तर भीगु समाजय् बुद्धधर्मया नामं अथे मिले मजूगु व्यवहार यानाच्चंगु यक्को खंनेदत । उकिं व बुद्धधर्मया अखगु व्यवहार जुल धयागु खः ।

न्त्यसः - अले छु व बौद्धपिसं बुद्धधर्मय् मिले जुइक गुकथं व्यवहार यायेमाः धयागु मसिया अथे ल्वाकबकगु किसिमं व्यवहार याना च्वंगु खःला ?

लिसः - सरला ! थ्व प्रश्न तःसकंहे मर्मज्ञ केन्द्रविन्दुइ लाःगु प्रश्न खः, गुकिया लिसः व्याख्यानं बौद्धपिनि मर्मभेद जुइगु सम्भावना दु । तर बौद्ध धयापिं उक्त कनाथें भिक्षु, श्रामणेर, उपासक, अनागरिका तथा उपासिकापिं खः । थुपिं सकसिनं धर्म विनय मसिया जक अथे ल्वाकबकगु व्यवहार यानाच्वंगु धायेमछिं । उके सःस्यूपिं नं गुलिखे दु । मसः मस्यूपिं भनहे यक्को दु । इमिगु खँ ल्हायेगु हे छु । सकल बौद्धपिनि थःथःगु हे अस्तित्व दु । मसः मस्यूपिन्त स्यने कने याये अपु । बापाचापिन्त स्यने कने याये भनहे थाकु । गुलिसिनं मसः मस्यूपगुया कारणं अथे द्वंगु अभ्यास याना भिक्षु, श्रामणेर व अनागरिकापिन्त छगूहे सरहले तथा वन्दना प्रणाम यायेगु, अले भोजन याकेगु, परित्राण पाठ याकेगु आदि याना च्वंसा गुलिं सःस्यूपिसं अथे याये मत्य धयागु स्यूसानंहे बुभ्रुपचे याना मस्यूपहलं द्वंगु आचरण याना हे च्वन । न्ह्योवम्हसित थने अपु । न्ह्योसुचाम्हसित थने थाकु । स्यूसानं मस्यूपह याना च्वंपिन्त शिक्षा दीक्षा बिया बोध याये अतिहे थाकु । छायाधाःसा अजापिनिगु मन तःसकंहे हाकु ।

न्ह्यसः - भन्ते ! सःस्यूपिं बौद्धतय्सं नं मसः मस्यूपह याना अथे द्वंगु तथा दोष दुगु ज्या छाया यानाबिज्याना च्वंगु जुइले ?

लिसः - बौद्धतय्सं सिकासिकां हे अथे द्वंगु दोष दुगु व्यवहार तथा ज्या याना च्वंगुया विभिन्न कारणत दु । गुलिं भिक्षुपिनि अनागरिका अन्तेवासिका दु । अथवा अनागरिका भगिनि पासा दु । इमिसं न्ह्याथेंजागु व्यवहार यासानं श्रद्धा व स्नेहले दिनाच्वनी । भन्ते नं व भगिनिया विरोधय् छुं धालकि व ल्यूल्यू न्ह्योन्ह्यो च्वना

सेवा याइमखु । अले वयापाखें वसपोलपिन्त दयाच्वंगु
 सुख सुविधा दइमखु । ज्या यक्को याना दयावःगु तेन्सन
 म्ह-म्ह ल्वाका तंका च्वनाबिज्यापिनि तेन्सन तंके मखना
 म्हाइपुसे च्वनी । उकिं बरु धर्मया अखःगु ज्या हे जूसानं
 धर्म हे लोमंके मासानं वयात ला लोमंके फइमखु । भन्ते
 नं अनागरिकायात च्वछायेमाल । अनागरिकां भन्तेयात
 च्वछायेमाल । निम्हसिया दथुइ सुमधुर व क्वातुगु स्वाःपु
 तयाहे च्वनेमाल । कारण गृहस्थीपिसं प्रव्रजितपिन्त
 अथवा न्ह्याम्ह भन्तेपिं बिरामी जूसां न्ह्यागु हे जूसानं
 माःबले माःगु सेवा तहल मया । सेवा यायेगु श्रद्धा मदु ।
 याये मफु । सेवा यायेनं मला । उकिं छम्हं मेम्हसिया
 मुलाइजावश विनयया अखःगु ल्वाकबकगु व्यवहार
 जूसानं छुं धाये मफयानच्वन । वथेंतुहे गुलिं भिक्षु,
 अनागरिकापिसं दातापिनिगु मुलाइजाय् धर्म ल्वाकबकगु
 व्यवहार जूगु खंसानं नमवासे सुँक च्वनाबिज्यात । गुलिं
 अनागरिकापिसं जिपिं जक छु कम ! “जिपिं नं भिक्षुपिनि
 सरहले वनेमाः !” भाःपाः भिक्षुपिन्त प्यल्ले याना
 ल्वाकबकगु व्यवहार याना च्वंगु दु । गुलिसिनं विनयया
 अखःगु दोष दुगु व्यवहारयात मामुलिथें भाःपाः कया
 जनतापिन्त ल्हाते कायेगु ज्या यायेगुली जक ध्यान
 तयाबिज्याना च्वंगु दु । उकियात सिमाया च्वय् च्वना
 प्वः पालेगुथें धकाः सम्भे मजू । सलाई छपुलिं गां वा
 नगर छगुलिं भस्म यायेफु, अले छिद्र होप्वाःछगुलिं लः
 ज्वयावना ट्यांकि सुखा जुइक ज्वयावनेयः धयागु विचार
 मयासें गुलिं बौद्धपिसं व मिले मजूगु दोष दुगु ज्या याना
 धर्म विनयया मर्यादा त्वधूगु, उल्लंघन जूगुयात निक्किथें
 खंका, ल्यामदु धका मिखा तिस्सिना च्वनाबिज्यागु दु ।
 बुद्धधर्म लोप जुइ धयागु च्यूताः मदु । आपालं मनूतय्सं

त्य मत्य धयागु मसिया वा होस् मदया अकुशल कर्म
याना च्वंगु दुसा गुलिसिनं कर्म व कर्म फलय् विश्वास
मदया दोष दुगु ज्या यानाच्चंगु दु । तर च्वय् कनाथें
न्ह्याम्हसिनं न्ह्यागुहे कारणं वा न्ह्यागुहे किसिमं याःगु
जूसानं उपसम्पन्न भिक्षुपिं व अनुसम्पन्न अनागरिकापिं
तथा गृहस्थीपिं नापं मर्यादा हीनगु ल्वाकबकगु व्यवहार
यातकि नियम विनय स्यं ।

न्ह्यसः - भन्ते ! छपिसं अनागरिकापिन्त तथा दातापिन्त
मुलाइजा तयाबिमज्याना ला ?

लिसः - जि नं अनागरिकापिन्त तथा दातापिन्त मुलाइजा तया,
उपासिका ! जिं भन तथ्यगु ग्यसुलागु मुलाइजा तयाहे
इमित द्वंगु लं लिचिकेगु प्रयास याना च्वना, सद्धर्मया
मार्गय् न्ह्याकेगु निर्देशन यानाच्चनागु खः । अले
उपसम्पन्नपिनिगु व अनुपसम्पन्नपिनिगु बिचय्
विनयानुकूल रूपं व्यवहार यायेमाः धका हालाच्चनागु
खः ।

न्ह्यसः - भन्ते ! छपिसं अथे भिक्षुपिनिगु व अनागरिकापिनिगु
बिचय् विनय विपरीतगु तथा दोष दुगु व्यवहार जुल
धका हालाच्चना बिज्याइबले पिने च्वपिसं स्यूसा भीत
लायेबुई । अथेनापं हे बुद्धधर्म मयःपिं मनूतय्सं भी
बौद्धतय्त क्वथलेगु व क्वत्यलेगु स्वयाच्चंगु दु । धर्मय्
च्वपिं बौद्धपिनि बिचय् हे अथे बांमलागु ल्वाकबकगु ज्या
अथवा व्यवहार जुल धायेबले इमिसं बुद्धधर्मयात भन
हेला मयाइला ?

लिसः - उपासिका ! गुबले तक मनूतय्सं दोषयात दोष धका
खनिमखु अथवा म्हसिमखु उबलेतक इमिसं व दोषयात

त्वतेमाः धयागु विचार याइमखु । उकियात त्वतिमखु । उकिं दोष दुगु व्यवहारयात दोष दुगु धका हालाचवनागु हे सब्रम्हचारि भिक्षु पासापिनिप्रति, श्रामणेर, अनागरिका, उपासक, उपासिकापिप्रति व शुद्धगु बुद्धधर्मप्रति तथ्यगु गौरव, मर्यादा तथा श्रद्धा तयेके बियेत हे हालाचवनागु खः । उकिं दोषयात दोष धायेबले सुं विचक्षण बुद्धिमान् व्यक्तिपिसं बुद्धधर्मयात छुं किसिमं नं हेला याये फइमखु; मयःयेके फइमखु । यदि इमिसं मयःयेकल वा हेला यात धाःसा वहे बौद्धपिनिगु बांमलागु ज्यायात तथा ल्वाकबकगु व्यवहारयात हे जक हेला याइ, मयःयेकी - तर बुद्धधर्मयात मखु !

न्त्यसः— छपिसं न्हाच, “गुलिं अनागरिकापिसं जिपिं जक छु कम ! जिपिं नं भिक्षुपिनि सरहले वनेमाल” भाःपाः भिक्षुपिन्त प्यल्ले याना ल्वाकबकगु व्यवहार यानाच्वंगु दु” धयाबिज्यात । अनागरिका गुरुमापिसं भन्तेपिन्त गथे याना प्यल्ले यानाबिज्यात ? छु ल्वाकबकगु व्यवहार यानाबिज्यानाच्वंगु दु धयाबिज्यानागु ?

लिसः - थुगु प्रश्नया लिसः थुइकेत बुद्ध प्रज्ञप्त विनय न्त्यायकं न्त्योने तया उक्त ल्वाकबकगु व्यवहारयात कोजीका स्वयेमाःगु आवश्यकता दु; उके जटिलता नं दु । उकिं छुं बांलाक मन बियान्यं । जिं कनाहये - त्रिपिटक ग्रन्थय् बुद्धं उपासिकापिं अनागरिका जुयेगु प्रावधान, अनुमति, विनय छुं बियातःगु खनेमदु । अनागरिकापिं भिक्षुणी नं मखु । इमिगुबारे गनं छुं उल्लेख हे यानाबिमज्या । अथे जूसानं उपासिकापिनि प्रब्रजित जीवन हनेगु उद्देश्यं भिक्षु, भिक्षुणीपिनिगु नकल याना इमि नं सँ खाना, ढाँचा फरकगु जूसां म्हासुगु वस्त्रं पुना, भिक्षुपिनिगु

विहार विहारय् च्वनेगु यात । अले साधारण मनूतय्सं
 इमित नं भिक्षु, भिक्षुणीथें तायेका जुल । वास्तवे च्वय्
 कनाथें अनागरिकापिं भिक्षुणी मखु । इमित आः गृहस्थी
 नं धायेमछिं । बुद्धं इमित भिक्षु, भिक्षुणीपिन्तथें विनय
 नियम प्रज्ञप्त यानाबिमज्यागु व अनागरिकापिं थःगु हे
 अर्थ सिद्धया लागि लिपा वःगु कारणं इमिगु आचरण
 व्यवहार त्रिपिटक बुद्धधर्मया ग्रन्थय् गन लाक धात्थें
 उपयुक्त जू अथवा लायक जू धयागु खँ सुनान निर्धारित
 यायेमफु । बुद्धं बाहेक मेपिं सुनानं निर्धारित यायेगु
 अधिकार नं मदु । भिक्षु, भिक्षुणीपिन्तथें गुजागु द्वंगु
 व्यवहार याःसा गुजागु आपत्ति (दोष) लगेजुइ धयागु
 इमित बुद्ध प्रज्ञप्त आधिकारिक विनय नियम विशेष छुं
 मदुबले इमि थःगु हे विचारं खंथें सना जुल । अले इमिगु
 आचरण व्यवहार गुलिं गृहस्थीपिनिगुथें खने दुसा, गुलिं
 आचरण व्यवहार प्रव्रजित सामणेरी वा
 सिक्खमानापिनिगुथें नं खने दु । तर भूगु समाजय्
 बुद्धधर्मया विद्यार्थीतय्सं वा उपासक उपासिकापिसं थुगु
 फरकतायात व ल्वाकबकगु आचरणयात म्हसिकगु
 खनेमदु । अनागरिकापिं गृहस्थी व प्रव्रजितपिनि बिचय्
 च्वना बुद्धधर्मय् ल्वाकबकगु आचरण यानाच्वन । गथे
 कि उक्त कनाथें भिक्षुपिनिगु नक्कल याना इमिनं सँ
 खायेगु, म्हासुगु वस्त्रं पुनेगु, विहार विहारय् च्वनेगु,
 ल्हातय् लल्हाना कया नयेगु, भिक्षुपिनि ल्यूल्यू न्ह्योन्ह्यो
 जुयेगु इत्यादि यानाच्वन । इमिसं थुकथं याना सना
 जूगुलिं विनय नियम मथुपिन्त “अनागरिकापिं नं गुरुमां
 खः, भन्तेपिंथें खः !” धयागु भ्रम जुयाच्वन ।

अथे जूसानं अनागरिका भगिनिपिसं धर्म कर्म बांलाक
 थःथःगु थासय् शिक्षित जुयाच्वंगु जूसा भिक्षुपिन्त दिस्टर्ब

जुइमखु । आला भन इमिसं बुद्ध प्रज्ञप्त विनय नियम दुपिं भिक्षुपिन्तहे प्यल्ले याना हयेगु यानाच्चन । अनागरिकापिं भिक्षुपिनिगु सरहले फेतुइगु, ल्हाते भिक्षुपिसंथे लल्हाना कया नइगु, नापं आशीर्वाद विइगु, परित्राण आदि पाठ याइगु, बाखँ कनिगु, भिक्षुपिसंथे शील नं व्यूहँ, बुद्धया उपदेश अनुसार साधारणपिं भिक्षुपिन्त वन्दना ... आदि सन्मान नं मयाहँ । भिक्षुपिनि न्त्योने उपासिकापिसं थःत वन्दना याका सुँक च्वनेगु आदिथे जाःगु याना हयाच्वंगु दु । अनागरिकापिनिगु थुकथया अग्रसरता समाज न्त्योने लावसानं बुद्धधर्मया शुद्धता तथा प्रगति ल्यूने त्वफिना वनाच्चन । उपसम्पन्न भिक्षुपिसं अनुपसम्पन्न अनागरिका आदिपिं नापं ल्वाकबकगु व्यवहार याना अथे पाठ, धर्मया विधि आदि याइबले भिक्षुपिनि विनय नियम स्यं तथा आपत्ति (दोष) ला । उकिं याना धर्म विधि नं अशुद्ध जू । भिक्षुपिनिगु विशेषता नं तनावं । उपासक उपासिकापिसं नं अथे याये मज्यू धका मस्यू । छु याये ?

न्त्यसः - अँ ! अथे जूसा भिक्षुपिसं अनागरिकापिन्त अथे ल्वाकबक याना बिज्यायेमत्य धका छको थुइका बियाबिज्यासा ला ज्यूहे ज्यूनि । थुल धाःसा छु वसपोलपिसं अथेहे धर्मयात अगौरव तया भिक्षुपिन्त अनादर जुइक ल्वाकबकगु हे व्यवहार याये धका यानाबिज्याइला ?

लिसः - मज्यू, सरला ! व जिं धाये धुन । इमित अथे यायेमत्य धका जिं निगू प्यंगू अवस्थाय् पुचः पुचः अनागरिकापिन्त हे धायेधुन । मैत्रीपूर्वक न्वायेधुन । तर गुलिं-गुलिं अनागरिकापिसं जक न्यना पूरा माने या । गुलिं अनागरिकापिसं ला धातले जक न्यथे याइगु, लिपा मेगु

अवसरय् मेथाय् परित्राण आदि पाठ यायेबले इमिसं हानं विस्तारं म्हुतु वाका-वाका संका चीसलं पाठ यायां, इमित सुनां छुं मधाल धा:सा, भन-भन त:सलं भिक्षुपिं नाप नापं पाठ याना हइगु । अथे बलं क्वत्यला प्यल्ले याना हे याइगु जुयाच्चन । जिं स्वयेबले अनागरिकापिनि थ:थे प्यल्ले याना समाजय् भिक्षुपिनि सरहले न्त्योने वनेगु धका सरसल्लाह हे मिलेयाना त:गुदुथें च्वं । छ्वाय्धा:सा जिं इमित अथे भन्तेपिं नापं पाठ यायेमत्य धका धयाबले गुलिं अनागरिकापिसं ला ख्वा ख्यूंका तथा प्रतिक्रिया पिकया “यानां छु जुई ? जिमिसं ताइवानय् हे भिक्षुपिं नापं च्वना पाठ यानावया ... ” धका: थेरवाद नापं मिले मजूगु महायानया तर्क पेश याना हालाच्चनिगु । अनागरिकापिनि थुजा-पुगा प्रकियां याना शुद्धगु बुद्धधर्मया आचरण अशुद्धगु च्वन । थथे विनय उल्लंघन याना शुद्धगु च्वन । अथे या:पिं न्य लाभ यानाच्चन । शुद्ध श्रद्धा पाठ आदि याकादिपिं उपासक उपासि-कार्य नं अशुद्ध तथा विधन जुया वनाच्चन ।

न्त्यस: - अनागरिकापिं नं भिक्षुपिनिथें गृहस्थी जंजाल मयल धका त्वता धर्म यायेत प्रव्रजित जुयाबिज्यापिं ख: । उकिं वसपोलपिनि नं स्वतन्त्र जीवन हनेगु, भिक्षुपिंथें समाजय् च्वय् लाका प्रतिष्ठित तथा प्रख्यात जुयाच्चनेगु इच्छा व विचार जुल ला ?

लिस: - ठीक जू । नेपालय् अनागरिकापिन्त आपालं स्वतन्त्रता दु । दयेनं मा:थें च्वं । तर धर्म यायेत जूसा अथवा धर्मानुकूलरूपं जीवन हनेत जूसा प्रव्रजित व्यक्तिपिसं

धर्म विनयया परिधि दुने च्वना दुगु स्वतन्त्र जक कायेमाः । बुद्ध प्रज्ञप्त विनय नियमं पिहाँ वना स्वतन्त्रता मावने मज्जू । बुद्धं भिक्षु, भिक्षुणी तथा उपासक, उपासिकापिन्त थः थःगु थासय् च्वनेया लागि आपालं प्रकारया शील नियमत कनाबिज्याना तःगुदु । अनागरिकापिं भिक्षुणी मखु - संसारय् भिक्षुणीशासन लोप जुयाली लीपा बिचय् वयाच्चपिं मिस्त उपासिकापिं खः । मिस्तय्सं बुद्ध प्रज्ञप्त भिक्षुणीशासन थामे याये मफया न्हंका छ्वगु त्वाथला छ्वगु जुया नितिं आः थेरवाद बुद्धधर्म अनुसार सुं भिक्षुणी जुयेगु अवसर मन्त अथवा सुनानं सुयातं भिक्षुणी यायेगु अधिकार दुपिं थुगु लोके गनं मदये धुंकल । उकिं अनागरिका उपासिकापिसं भिक्षु वा भिक्षुणीपिनिगु आचरणया नकल याये माःगु मदु; यदि छुं जुया याहेयात धाःसा भिक्षुपिनिगु न्त्योने च्वना यायेमज्जू । व अनधिकार नकल नकल हे जक जुयाच्चनी । उकिं याना सकलिगु आचरणयात नापं भ्रम याना बिइ; सकलिगुया महत्व नं घटे जुयावनी । शुद्धगु बुद्धशासनय् नकल रूपी किच (दाग) थाई । उकिं अनागरिकापिसं वा सुनानं भिक्षुपिं नापं जोरी खोजे याये मज्जू ।

मेकथं धालसा अनागरिकापिं भिक्षुणी हे खसा वा जूसा इमिसं भिक्षुणी विनय पालन यायेगु अपरिहार्य जुई । बुद्धं भिक्षुणीपिन्त भिक्षुपिनि सरहले नापं च्वनेगु, छ्वायस्म्यास् याना व्यवहार यायेगु अनुमति बियामबिज्या । इमिगु शीलाचरण निरीक्षण यायेया लागि संघकर्मसम्म छ्वगू हे सीमाय् यायेगु अनुमति दु । अनागरिकापिं उपासिका जुया नितिं इमिसं भिक्षुपिं नापं संघकर्म नं यायेमज्जू वा यायेम्वाः धयागु खं नं स्पष्ट जू । उकिं अनागरिकापिं

भिक्षुपिं नापं पाठ यायेगु वा धर्मविधि यायेगु खँ ला छखे हे ति । इमिगु स्वतन्त्रताय् भिक्षुपिनिगु पवित्रता भंग यायेगु वा बुद्धशासनय् दाग थाकेगु ज्या बुद्धिमान् मजू ।

(नेपाली स्त्री समाजया सन्तुलित जीवने पुरुषपिसं गुलि स्निग्धता, स्नेह व सुख बिया तःगुदु; सायद पच्छिमया स्त्री समाजय् उलि मदयेफु । तर थुगु विषय खँ थन चर्चा यायेगु प्रसंग मखु ।) अनागरिका भगिनिपिसं पच्छिमी संस्कृतिया लिधंसाय् मिजं मिसा समान धयागु मती तया भिक्षुपिं नापं अपमानपूर्वक जोरी मावये मज्यू । भिक्षुपिं नापं अनागरिकापिनि छुं हिस्सा दुगु नं मखु । दुसा वहे सहधार्मिक सब्रम्हचारि धर्मात्मापिं धयागु छगू हे जक अवधारणा खः । बुद्धं स्यनाबिज्यागु मैत्री, करुणा व प्रज्ञाथे जाःगु गुणधर्म मनय् दयेका थः थःगु शील धर्म थः थःमं पालन यायेगु व छगू पक्षं मेगु पक्षयात्त उपकार यायेगु बाहेक हानी, दिस्टर्ब मयायेगु खः । थथे अन्त्योन्यरूपं व्यवहार बांलात धाःसा नेपालय् शुद्धगु बुद्धधर्म चिरस्थायी जुयाच्चनी । बौद्ध आदर्श अबौद्ध जगतयात नं प्राप्त जुई । दुःखं मुक्त जुयेगु मौका सकसित नं दई । नेपालया गृहस्थी मिजंतय्सं याःगुथे जाःगु गृहस्थ व्यवहार हे नं त्वता, प्रव्रजित ब्रम्हचरिया जीवन हनाबिज्यापिं सद्धर्मया तप्यंगु मार्गय् बिज्यानाच्चपिं, शान्तिप्रेमी, धर्मप्रेमी उपसम्पन्न भिक्षुपिन्त पच्छिमया अनुपसम्पन्न मनूतय्गु तुलनाय् तया व्यवहार यायेगु उचित मजू ।

अनागरिका भगिनिपिं भिक्षुपिनि सरहले च्वनेमज्यू; नापं ब्वना आशीर्वाद बियेगु, परित्राण पाठ यायेगु आदिथे जाःगु ज्या यायेमत्य धका जिं इमित मैत्रीपूर्वक बारंबार

धायेधुन । बुद्धधर्मय् प्रव्रजित अनागरिकापिसं हे अथे धर्म
 विनययात आदर गौरव मतसे च्वय् कनाथें हठ जुया
 भिक्षुपिन्त अनादर यानाच्वन धाःसा धर्म मथुपिं
 गृस्थीपिन्त गथे याना शिक्षा दीक्षा बियेगु ? गुलि-गुलि
 बुद्धधर्म प्रचारया नामं राजनीति प्रचार जुयाच्वन, उलि-
 उलि हे बुद्धधर्मप्रति मनूतय् शुद्ध मतिना श्रद्धा
 तनावनाच्वन । उपसम्पदा भिक्षुपिनि धर्मविधि, धार्मिक
 मौलिक विशेषताय् सुं अनुपसम्पन्न सहभागी जुयेमज्यू ।
 भिक्षुपिनि गम्भीर विचार पवित्र ज्यायात जिस्के यायेथें
 याना वा लहु किसिमं सोचे याना व्यवहार यायेमत्य । हठ
 जुयेगु, मेपिन्त बलं व्वत्यलेगु तथा त्याकेगुसिकं थःत
 थःमं त्याकेगु हे धात्थें त्याःगु ल्याः जुइ धका धम्मपद्य्
 बुद्धं कनाबिज्यागु दु । सकलें थः थःगु थासय् थः थः हे
 लानाच्वनी । उपसम्पन्न भिक्षुपिन्त मिच्चे यायेव
 अनुपसम्पन्न व्यक्तिपिं भिक्षुपिनि सरह जुइगु नं मखु -
 केवल दिस्टर्ब व अगौरव याना धर्म स्यंकेगु, विनय
 स्यंकेगु व भिक्षुपिन्त आपत्ति (दोष) लाके बियेगु प्रेरणा
 जकं जुइफु । कारण मेपिनिगु अधिकार तथा स्थानय्
 च्वनां थः तःधं जुइगु नं मखु । विवेक बुद्धिं चायेका तःधंगु
 कुशलकार्य विश्वहित यायेफुसा जकं धात्थें तःधं जुई ।
 सुयातं मयेकेत जिं थथे हाला च्वनागुमखु । बुद्धधर्म
 आचरण सम्बन्धी शुद्धताय् सरोकार व अनागरिका,
 भिक्षुपिनिप्रति मैत्री करुणा तथा हे तथ्यगु लंपु गुकथं
 जुयेमाः धका हालाच्वनागु खः । ब्रम्हचरिया धर्म पालन,
 सुरक्षा व चिरस्थायी यायेगु मूलक्षयस छगू पक्षं मेगु
 पक्षयात पंगल जुइमज्यू । प्रव्रजित जीवनया सर्वोत्तम
 लक्ष्य हे निर्वाण धर्म धयागु भीसं लोमंके मज्यू । थःगु
 कर्म भिंकेगु, राग, दोष, मोह नापं सामना यायेगु हे

उत्तमगु प्रतिस्पर्धा खः । भिक्षुपिनिगु धार्मिक विधि तथा संघकर्मय् अनागरिका, गृहस्थी तथा अनुपसम्पन्नपिं सुं नं समावेश जुया ल्यूल् ल्यू पाठ यायेमज्यू । श्रद्धाभक्ति तथा न्यनेगु व पुण्य लाभ यायेगु ज्या जक यायेज्यू ।

न्ह्यसः - अथे जूसा प्रजातन्त्र युगय् मेपिनि मयःयेका छपिं जक छाया अथे हाला च्वनाविज्यायेगु ? बुद्धधर्मयात प्रजातन्त्रवादी धयातःगु दु । यःयःम्हसिया यःयःथें थया, थःथःगु कर्मफल थःथःमं भोगे याई । छपिं नं सुंक च्वनाविज्यासा ज्यूहे ज्युनि ।

लिसः - घा ! अथे जूसा ला बुद्धशासन फुहेफुतनि । प्रजातन्त्र धयागु अथे नियम नीति मदुगु ल्वाकबकगु व्यवस्था तथा व्यवहार मखु; जनप्रतिनिधिद्वारा चलेयाइगु शासनव्यवस्था जक खः । प्रजातन्त्र युगय् मिसा मिजं समान खः धका मेपिं सुयातं च्यूताः मतसे थःपिनि मती लुलुथें लँय लँयहे मिसा मिजं निम्हसिया म्हुतु म्हुतु ल्वाका चुप्पा नयेगु, घयेपुयेगु पच्छिमया भुयुतय्गु संस्कृति उपसम्पन्न ब्रम्हचारि भिक्षुपिसं पालन याना विज्यागु गम्भीरातिगम्भीरगु प्रज्ञा व करुणां जाःगु बुद्धशासन नापं तुलना याये हयेगु मिले जुइमखु । (तन्त्रं बुद्धयात नागांम्ह कला घयेपुका म्हुतु-म्हुतु ल्वाका च्वंगुलिंहे शुद्धगु थेरवाद ब्रम्हचर्या बुद्धधर्म नेपालय् तनावंगु खँयात थन लुमंके बहजू ।) प्रजातन्त्र धयागु सुनानं सुयातं हस्ताक्षेप मयासे, दिस्टर्ब मयासे स्वतन्त्र जुयेगु, धर्म कर्म यायेगु, स्वतन्त्रं तथ्य सत्यया चिन्तन मनन यायेगु, सत्यवादी जुया सुखं म्वायेगु अधिकार खः । बुद्धधर्म मनूयात नैतिकता तथा शील सदाचारया दुने पूर्ण स्वतन्त्रता बियाच्च्वंगु दु । बुद्धधर्मय् मिसा मिजं निखलसिनं नं निर्वाण प्राप्त यायेफु,

यायेगु अधिकार दु । तर बुद्धधर्मकथं कुशल जक यायेत्य, अकुशल छुं याये मत्य धयागु विनय नियमत यक्को दु । न्यायोचित्तगु प्रजातन्त्रया नीतित दु । विनय नियम मन्त धाःसा बल्लाम्हं बमलाम्हसित, उग्रवादीतयसं कोमल भद्रवादीपिन्त क्वत्यलि, प्यल्ले याई । शान्तभंग याई । अले बुद्धशासन न्हनावनकि संसारय् प्रजातन्त्र नं त्यनिमखु । उकिं बुद्धशासन न्ह्याकेया लागि भिक्षु, श्रामणेरे, उपासक, अनागरिका व उपासिकापिं सकलें थःथःगु थासय् च्वना धर्म यायेमाः । थः थःगु शील स्थानं पिने वना यःम्हसिया यःथें सनाजुलकि बुद्धधर्म बौद्धपिनिगु आचरणपाखें तापाना तनावनी । उकिं सःस्यूपिसं बुद्धधर्मप्रति इमान्दार जूपिसं बुद्धधर्म रक्षाया लागि, बौद्ध समाज प्रतिबद्धरूपं बांलाक शान्ति सुरक्षाया लागि थःमं स्युगु त्य मत्य वा ज्यू मज्यू धयागु मार्ग निर्देशन बियेगु कुतः याना हे विज्याई । पापी ज्यानमाराथें जापिन्त हे करुणा तया भिक्षुपिसं मनूतय्त “हिंसा यायेमत्य, पाप लाई । लिपा छिमित दुःख जुई !” धका कनाविज्यासा, धर्महे याये धका छें त्वता वयाच्चापिं अनागरिका भगिनिपिन्त हितया नितिं व बुद्धशासन बांलाकेया नितिं भिक्षुपिसं “ल्वाकबकगु वांगलागु व्यवहारयात विनयानुकूल मजू बांमला, यायेमत्य ।” धका मध्याये माःगु छु दु ? मत्यगु द्वंगुयात द्वं धायेवले गुलिं स्वार्थवादीतयसं थःत मयःयेकी, विरोध याई, थःगु लाभ सत्कार हानी जुइ धका ग्याना सुंक च्वना विज्याइमखु । धर्मया ध्वाँय् ज्वना धर्मयहे जीवन समर्पित जुया विज्यानाच्चापिं भिक्षुपिसं थःगु स्वार्थया लागि बुद्धशासन स्यंका स्वयाच्चनिमखु; सत्यपाखें गुबलें लिचिला विज्याइमखु । बहुजन हित सुखया लागि सही मार्ग क्यना हे विज्याई; विज्यायेमाः ।

सरला - जित विश्वास दु बुद्धशासन चिरस्थायी यायेया नितिं भन्तेपिसं अनुकम्पा तथा बियाबिज्यागु धर्मानुकूलगु निर्देशनयात अनागरिका गुरुमापिसं अवश्यनं स्वीकार यानाबिज्याई ।

भिक्षु सुनन्द - न्हापा बुद्धया पाले भिक्षुणीशासन दनिबले भिक्षुणीपिसं भिक्षुपिन्थाय् वना आदर गौरव तथा पुन्धि गुबले, अमाइ गुबले, अष्टमी गुबले आदि धका न्यंवनेमाः । उक्त पवित्रगु पर्व-पर्व पतिकं भिक्षुणीपिसं भिक्षुपिके "जिमित उपदेश कनाबिज्याहुं" धका श्रद्धा भक्तिपूर्वक प्रार्थना याना उत्सुकतापूर्वक उपदेश न्यना कायेमाः । अथे न्यनेगु चलन नं दु । तर आः भिक्षुणीशासन मदयेधुंकल । अनागरिका उपासिकापिन्त मयःगु थुगु नियम लागु नं मजू । आधुनिक युगय् अनागरिकापिनि नं भोजन निमन्त्रणाय् वनेगु, बाखं कनेगु, मनु सिथाय् पाठ यावनेगु, विहारया घरायसी ज्या यायेगु आदिथें जाःगु ज्यां लिमला । न्हापायापिं भिक्षुणीपिनिथें इपिं अनागरिकापिनि भिक्षुपिनिपाखें उपदेश न्यनाचवनेगु चाहना नं मदुथें जुयावन ।

न्त्यसः - हँ ! अनागरिका गुरुमापिनि हे भन्तेपिनिपाखें उपदेश न्यनेगु चाहना मदुसा, अले वसपोलपिनि छु यायेगु चाहना दुले ?

लिसः - थुगु न्त्यसःया लिसलय् अनागरिकापिनिगु विविध चाहना ज्याः दुथ्याकेमाःगु दु । थरी-थरीयापिं अनागरिकापिनि थरी-थरीयागु ज्या दु, चाहना दु । गुलिं श्रद्धां प्रव्रजित जुयाबिज्यापिं अनागरिकापिसं विपस्सनाधुर भिक्षुपिसथें ध्यानभावना यायेगु, पूजापाठ यायेगुथें जाःगु आध्यात्मिक ज्याय् विशेष चाहना तथाबिज्यागु खनेदु । गुलिं सःस्यूपिं

अनागरिकापिसं, ग्रन्थधुर पण्डित भिक्षुपिसं उपदेश
 कनाबिज्याथाय् बाखँ कनेगु, आखः स्यनेगु, जनसम्पर्क
 तयेगु, आदिथें जाःगु ज्याय् थःगु समय बिते
 यानाबिज्याना च्वंगु दु । गुलिं अनागरिकापिनि मिजं पासा
 तया कारय् च्वना उखेंथुखें जुयेगुली न्ह्याइपु ताया सोख
 तायाच्वंगु दुसा गुलिं आखः ब्वनेमाःपिं अनागरिकापिं
 विद्यार्थी जीवनय्सं अल्भेजुयाच्वंगु दु । गुलिं
 अनागरिकापिसं पसः वनेगु, जलपान भोजन जोरे यायेगु,
 वस हियेगु, आदिथें जाःगु विहारधन्दाय् तथा घरायसी
 ज्याय् कार्यरत जुयाच्वंगु दु । गुलिं अलसीपिं
 अनागरिकापिनि यक्को नयेगु, यक्को चनेगु, मेपिनि
 भौमचा म्थ्याय्मचा आदिपिनिगु घरायसी खँ ल्हायेगु,
 वयागुं थुयागुं म्बामदुगु निन्दा चर्चा यायेगु ... याना
 समय गुजरे यानाच्वंगु दु । गुलिं अनागरिकापिं विना
 निमन्त्रणां हायेम्ब पाहाँ जुया दातापिनि छें छें वना
 दुईमुरी स्वीमुरी मदुगु गफसफ याना दान कया नयाच्वंगु
 दु । चतुर फुसुलुगु गफगाफ याना “परिवारपिन्त छं थथे
 धाले, वं अथे धाःसा वयात नं छं थथे धाले, वं अथे याःसा
 छं नं अथे याले ।” धयागु आदि खँ ल्हाना स्वयम् गृहस्थी
 परिवारपिनि मालिकनिथें जूवनाच्वंगु दु । सरला ! छं
 वसपोलपिं नापं सम्पर्क तया स्वल धाःसा इमि सुया छु
 चाहना तथा ज्या दु धयागु खँ छं थः थःमंतुं थुयावई ।
 अनागरिकापिसं स्वतन्त्र थः थःगु लय् थः थःहे वना
 वसपोलपिनिगु प्रजातन्त्र हयाच्वंगु दु ।

सरला - अथेला ?

भिक्षु सुनन्द - खःनिसा । छम्ह हे मां-बौया सन्तानत हे उथें मजू
 छगू हे परिवारया तकेहेपिनि ला फरक-फरकगु स्वभाव दु

तथा चाहना दु धाःसा विभिन्न गामं, विभिन्न नगरं, विभिन्न कुलं वया बुद्धधर्म्यु प्रव्रजित जुयाच्चंपिं भिक्षु, श्रामणेर, अनागरिकापिनि स्वभाव तथा चाहना फरक मजुइगुला खँ हे मदु । तर अथे जूसानं समूहले पवित्र धार्मिक जीवन हनाच्चंनिपि साधारण तवरं जूसानं सकसियाकें दृष्टि सामान्यता व शील सामान्यता दयेकेगु आवश्यक जू । अले जक उगु समूह बांलाई ।

उकिं सरला ! छं तथा मेपिं उपासक उपासिकापिसं नं थुगु तथ्ययात थुइका थःगु धर्म्यु नं ल्वयेक कर्म्यु नं ल्वयेका ज्या यायेमाल । बौद्धपिनिगु आचरण्यु बुद्धधर्म खने दयेकेमाल । विना निमन्त्रणां छँ छँ वया चतुर फुसुलुगु गफसफ यावइपिं खँ स्यंवइपिं नाना प्रकारया समस्यारूपी रोग फैले यावइपिं भिक्षु, अनागरिकापिं नापं सत्संगत मयायेमाल । ज्ञानी, गुणी, ध्यानी, विद्वान भिक्षु तथा अनागरिकापिं ल्यया बांलाक म्हसिका जक संगत यायेमाल । बौद्धपिं सकसिनं थथे याये सःसा जक थःत नं भिं जुई, बुद्धशासनयात नं लोई ।

न्त्यसः - बौद्ध देश्यु अनागरिकापिनि गुजागु स्थान दुले ?

लिसः - थाइलैण्ड विश्व्यु नां दंगु थेरवाद बौद्ध देश खः । अन अष्टशील वा दसशील दुपिं अनागरिकापिन्त भिक्षुपिसं मानेता बिया "दाता" अथवा "उपासिका ... " धका सम्बोधन यायेगु चलन दु । अनागरिकापिं तःसकं कोमीलु शिष्ट जू । अन अनागरिकापिं भिक्षुपिंथें भिक्षा वनेमज्यू । भिक्षुपिसंथें बाखँ कनेमज्यू । भिक्षुपिं नापं पूजापाठ आदि छुं याये मज्यू । इपिं भिक्षुपिं सत्तिक न्त्योने नापं वनिमखु । छुं जुया सत्तिक वनेहे माल धाःसा वसपोलपिन्त गौरव क्यना माफि फवना कोछुना वसपोल भन्तेपिन्त मथिका

वनी । अनागरिकापिसं वर्ष दुपिं गृहस्थी उपासक उपासिकापिन्त ल्हाः निपाः ज्वजलपा (नमस्ते) नं या । गृहस्थीपिसं अनागरिका उपासिकापिन्त भिक्षुपिन्तथें निमन्त्रणा नं मया । गनं-गनं व्यक्तिगत सम्पर्कया कारणं अनागरिकापिन्त निमन्त्रणा यासानं इमित अलगहे तइगु चलन दु । इपिं गृहस्थीपिंथें अनुपसम्पन्नपिं खः । बुद्ध इमित उक्त अभ्यासया विपरीतकथं यायेगु अनुमति बियातःगु मद्दु । म्यान्मार (बर्मा), श्रीलंका आदि बौद्ध देशय् नं अनागरिकापिं दु । इमित उपसम्पन्न भिक्षुपिनि सरहले गनं मतः; तयेगु प्रयास नं मया । अन च्वपिं भिक्षु, श्रामणेर, उपासक, अनागरिका उपासिका व गृहस्थी उपासिकापिंके बुद्धधर्मयागु प्रज्ञाज्ञान दु । इपिं सकसिनं थः थःपिं थः थःगु थासय् (शीलय्) च्वना बुद्ध, धर्म, संघप्रति गहन आस्था तया अभ्यास यानाच्चंगुलिं अनया बौद्ध समाज तःसंक बांला, प्रतिबद्ध जू ।

न्त्यसः - बौद्ध देश थाइलैण्डय् अनागरिकापिसं गृहस्थीपिन्त ल्हाः निपाः ज्वजलपा (नमस्ते) याना बिज्यासा, थन नेपालय् अनागरिकापिन्त जिपिं उपासक उपासिकापिसं वन्दना याये माला ?

लिसः - त्रिपिटक बौद्ध ग्रन्थय् बुद्ध उपासक उपासिकापिसं अनागरिकापिन्त वन्दना यायेमाः धयाबिज्यानातःगु मद्दु । इमिगु शील आचरण उक्त कनाथें सामणेरपिनिसिकं कम । थाई बौद्धतयसं थेरवाद बुद्धधर्म बांलाक थुइक आचरण यानाच्चंगु दु । उमिगु बुद्धधर्मया आचरण तथा अभ्यासयात भीसं नं अनुकरण यायेबहजू । वथें लाउस, क्याम्बोधिया, श्रीलंका, बर्मा आदि बौद्ध देशया बांलागु आचरण भीसं अनुकरण यायेबहजू । बौद्ध देशय् गनं

उपासक उपासिकापिसं अनागरिकापिन्त वन्दना मया ।
 उकिं भीथाय् नं इमित वन्दना यायेम्वाः । उपासक
 उपासिकापिसं अनागरिकापिन्त गौरव शिष्टाचार क्यने
 मास्ति वःसा ल्हाः निपाः विन्ती याना नमस्ते जक यासानं
 गा । उपासक उपासिकापिसं वन्दना यायेत्यंसानं “जिपिं
 अनागरिकापिन्त वन्दना यायेम्वाः ।” धका अनागरिकापिसं
 नं इमित धाये सयेकेमाः । न्हापा नेपालय् ज्ञानी गुणी
 बूढीपिं अनागरिकापिसं धर्म कर्मप्रति विश्वास याना
 इमान्दार साथ अथे धयाच्चगुं दु । न्हापा उपासक
 उपासिकापिसं मसिसे अनागरिकापिन्त वन्दना याये
 लाकसानं अनागरिकापिन्त पाप लाई, अकुशल कर्म भोगे
 याये माली धका सापहे गया । बुद्धं मव्यूगु अधिकार कया
 पञ्चशील दुपिं उपासक उपासिकापिसं, थःत वन्दना
 याकाच्चनेत पाप लगे जुइ धका गयायेमाःगु नं खः ।
 “वन्दना यात, जिपिं अनागरिकापिं नं तःधं जुल ।” भाःपाः
 सुंक च्वनेमज्यू । न्हापा अनागरिकापिसं “जिपिं
 अनागरिकापिन्त छिमिसं वन्दना यायेम्वाः । भन्तेपिन्त
 जक वन्दना यायेगु का । जिमित ल्हाः निपाः जक नमस्ते
 याःसा गा ।” धका हाला सनाच्चंगु जिं यक्को
 स्वयाच्चनागु दु । बुद्धया इलय् ३११ गू शील दुपिं
 उपसम्पन्न भिक्षुणीपिन्त हे उपासकपिसं वन्दना यात वा
 यायेमाः धयागु उल्लेख मदु धाःसा अनुपसम्पन्न
 अनागरिकापिं अनुपसम्पन्न उपासक उपासिकापिसं वन्दना
 याकाच्चनेगु बुद्धधर्मया गुलित दुरुपयोग धयागु खँ धर्म
 विनय स्यूपिं सकसिनं थु ।

न्त्यसः - भी नेपालय् नं अनागरिकापिसं भिक्षुपिनि नापं धर्म
 विधि, पाठ, आदि छुं याये मज्यू धका छपिसं
 कनाबिज्यानाच्वन । यदि अनागरिका गुरुमापिसं न्हाच

छापिसं कनाबिज्याथें भिक्षुपिनिगु निर्देशन न्यनाहे
बिमज्यासे लिपा-लीपा नं वसपोलपिसं भिक्षुपिनि सरहले
वया पाठ यायेगु प्रयास हे यानाबिज्यानाच्वन धाःसा
भिक्षुपिनि छु यायेगु विचारले ?

लिसः - दकले न्हापां फुक्क अनागरिकापिसं समाज न्ह्योने थः
खनेदयेक वयेया लागि न्ह्यःव्वाना बुद्धधर्म ल्वाकबक
यायेगु, स्यंकेगुथें जाःगु मत्यगु ज्याय् जिद्दीवाल जुयाच्वनी
धयागु जिं विश्वास मयाना । मेगु दुर्ननिसें बुद्धधर्मप्रति
निष्ठ इमान्दारी जुया भिक्षु, श्रामणेर, उपासक,
अनागरिका व उपासिकापिं सकसिनं थः थःगु थासय् थः
थः च्वना शील धर्म पालन यानाच्वन धाःसा उक्त
समस्यात फुक्क अथें समाधान जुया तनावनी । बौद्ध
समाज प्रतिबद्धरूपं बांलाई, लोकय् सद्धर्म चिरस्थायी जुई ।
तर अनागरिकापिसं जिपिं भिक्षुपिं नापं ल्वाकबक यानाहे
पाठ आदि याये धका वल धाःसा, पाठ इमित हे जक
याके बिया जिपिं भिक्षुपिं सुंक दिना बियेगु कल्याण जुई;
अनापत्ति (दोष रहित) जुई धयागु मती वः । दातापिनि छें
भोजनोपरान्त न्हापा जिं पाठ यानाच्वनाबले बिचय्
अनागरिकापिसं तथा दातापिसं नं ल्वाकबक याना धर्म
विनययात अनादरपूर्वक पाठ यानाहबले जिं पाठ मयासे
सुंक दिनाच्वने नं । जिमि धर्मप्रेमी विनयप्रेमी भिक्षु
पासापिन्त नं थथे यायेगु हे सल्लाह बियेगु विचार दु ।
उकथं धायेबले यायेबले उपासक उपासिकापिन्त नं थुगु
विषय ज्ञान जुई । अले सकल भिक्षु, श्रामणेर, उपासक,
अनागरिका व उपासिकापिसं थःथःगु थासय् च्वना
व्यवहार याना कर्तव्यपरायन जुयाबिज्यात धाःसा उक्त
कनागु समस्यात समाधान जुयावनी धयागु मती वः ।

न्त्यसः - भिक्षुपिसं "जिपिं उपासक उपासिकापिसं
 अनागरिकापिन्त वन्दना यायेम्वाः; वसपोलपिनि भोजन
 आदि भपित ल्हाती लल्हाना बियेम्वाः, वसपोलपिं
 भिक्षुपिनि च्वनाबिज्यागु सरहगु आसनय् च्वनेमज्यू;
 भिक्षुपिं नापं धर्म विधि, पाठ, आदि यायेमज्यू ।"
 धयाबिज्यात । तर अनागरिका गुरुमापिसं उपिं फुक्क
 यायेज्यू धयागु भावं याना बिज्यानाच्वन । मसः मस्यूपिं
 उपासक उपासिकापिन्त भन हे अलमले जुयाच्वन ।
 जिमि छु गथे याःसा भन्ते, गुरुमापिन्त बांलाई, धर्म रक्षा
 जुई धयागु मती कल्पना वया स्तब्ध जुयाच्वना ।
 नेपालय् थेरवाद बुद्धधर्म प्रचार जुयाच्वंगु तःदंमछि दत ।
 न्हापा थुजागु खँ छुं मदु । छपिसं उक्त धयाबिज्यागु
 ल्वाकबकगु ज्या अनागरिकापिसं छुं याना नं मपिज्याथें
 च्वं । आः ल्वाकबकगु समस्यात ब्वलना च्वनसा व
 समाधान यायेत जिमिसं छु याये मालि ? भन्ते !

लिसः - उपासिका ! थुगु समस्या समाधान यायेगु मती तया
 भिक्षु, श्रामणेर, अनागरिका, उपासक व उपासिकापिं
 सकसिनं नं थः थःगु थासय् च्वना धर्म विनय अर्थात्
 शील धर्म इमान्दार निष्ठापूर्वक आचरण यायेमाली ।
 विशेष याना भिक्षु संघं धर्म विनयया जिम्मावारी वहन
 याना बौद्ध परिषद् (समाज)यात समस्तिरूपं धर्मय्
 शिक्षित दीक्षित यायेगु निर्देशन बियेमाली । बुद्ध वचन
 निर्देशन अनुसार छिमिसं नं उक्त कनाथें याये मत्यगुयात
 मत्य धका बांलाक थुइक सद्वर्मा आचरण यायेमाली ।
 अले उक्त समस्यात स्वतः समाधान जुयावनी ।

सरला - खः भन्ते ! छपिसं न्हापायापिं भिक्षुपिनि, अनागरिकापिनि
 भक्ति बल्ला, आचरण बांला धयाबिज्यागु खँ जित नं

महसुस जू । न्हापा सकल भिक्षुपिं, अनागरिकापिं तथा
उपासक उपासिकापिं थःथःगु थासय् च्वना भक्तिपूर्वक
धर्म याना धर्मय् हे समर्पित जुया बिज्यानाच्वंगु इलय्
विहारय् वइपिं मनूतय्त नं न्ह्याइपुसेंच्वं; श्रद्धा चित्त
यक्को दयावः ।

भिक्षु सुनन्द - न्हापा भी नेपालय् आथें भिक्षुपिं आपा मद्दु ।
अनागरिकापिं नं आपाः मद्दु । श्रद्धां हे प्रव्रजित
जुयाबिज्यापिं जूया निरितिं भिक्षुपिनि, अनागरिकापिनि
धर्मानुकूल जुइक आचरण व्यवहार यायेगुली साब ध्यान
तयाबिज्या । “अथे यायेमत्य, थथे यायेमाः धयागु क्वातुगु
विश्वास अवधारणा दु” । भिक्षुपिसं अनागरिकापिन्त
“छिमिसं थथे या अथे या, थुगु यायेज्यू, उगु यायेमज्यू”
आदि त्य मत्य धयागु उपदेश मैत्रीपूर्वकं कनाबिज्या ।
भिक्षु, भिक्षुपिनि नं थवं थवय् सरसल्लाह मव्याकं छुं
यानाबिमज्या । अनागरिकापिसं नं भिक्षुपिके सल्लाह
मकायेकं छुं यानाबिमज्या । भिक्षुपिसं बियाबिज्यागु
लल्लाह-सल्लाह निर्देशनयात अनागरिकापिसं कदर
यानाबिज्या । आः अनागरिकापिं फुक्कसितं न्हापाथें
विभेदशून्य करुणा तथा बुद्धधर्म स्यने कने यानाबिज्याइपिं
भिक्षुपिं नं खनेमदुथें च्वनेधुंकल । अनागरिकापिं नं
न्हापाथें श्रद्धालु कोमिलु जुया सयेकेगु चासो तइपिं नं
अपायसकं खनेमदे धुंकल । सकलें थःथःगु लय् वनाच्वन ।
आः अनागरिकापिके “जिपिं हे सः, जिपिं जक भिक्षुपिसिकं
छु कम !” धयागु अवधारणा मद्दुगु नं मखु । भिक्षुपिके
सयेका कया धर्म आचरण, ध्यानभावना बांलाक यायेमाः
धयागु उत्सुकता तथा अवधारणा मद्दुगुथें जुया वनेधुंकल ।
आः छ्रखें अनागरिकापिनि “जिमिसं गुरुधर्म थुगु यायेत्य,
थुगु यायेमत्य” धयागु अवधारणासिकं नं “जिपिं नं

भिक्षुपिंथे खः, समाजय् न्हिब्वां वनेमाः ।” धयागु प्रतिस्पर्धा विचार दुसा, मेखें “जिपिं अनागरिकापिसं न्ह्यागुं यायेज्यू । भिक्षुपिंथे मखु, जिपिं अनागरिकापिं उपासिकापिं ला खनि छु !” धका भिक्षुपिनिगु भिक्षापात्र, चीवर वस्त्र इत्यादि मियेगु, गृहस्थीपिनि भान्छाय् वना नं सहयोग यायेगु आदि यानाच्चंगु दु । मसः मस्यूपिं, न्हुपिं गुलिं भिक्षु, श्रामणेरपिसं अनागरिकापिन्त “गुरुमां” धका इमिगु आचरण अनुकरण यायेगु ज्या याना हयाच्चंगु दु । गुलिं भिक्षुपिसं अनागरिकापिन्त वन्दना धाःवपिं नं दयेधुंकल । अनागरिकां अथें याये मत्य मधा । संघं भिक्षुपिन्त, श्रामणेरपिन्त एकरूपताय् हयेगु तथा धर्म विनयले तयेगु प्रयास, निर्देशन, नियन्त्रण छुं मया । अनागरिकापिन्त नं सुनानं नियन्त्रण मया, यायेमफु । बुद्धधर्मया तथ्य ज्ञान गुलिसियाके दु, गुलिसियाके मदु, गुलिसिनं दयेकेगु कुतः नं मया । भिक्षु, श्रामणेर, अनागरिकापिं सकसियां थः थःपिनि थः यः यःथें छिंछिंथें बुद्धधर्म आचरण व प्रचार नं यानाजूबले नियमबद्ध मजुया च्वय् कनाथेंजाःगु विभिन्न समस्यात ब्वलना वःगु खः ।

न्ह्यसः - जिपिं मिस्त अनागरिका गुरुमापिं नापं सति । उकिं वसपोलपिसं दया तथा भान्छाय् आदि ग्वाहालि यानाबिज्यागु जुइक; मखुला भन्ते ?

लिसः - खयेफु यदि व धर्म विनयकथं फाइदाजनक जूगु खःसा । अनागरिकापिं गृहस्थीपिं नापं नं सति; भिक्षुपिं नापं नं सति - इपिं बिचय् च्वना निखलसियागुं आचरण अनुकरण याना, गुबलें-गुबलें नेतृत्व नं याना हयाच्चंगु दु । उदाहरण, उपासक उपासिकापिसं भिक्षु संघपिन्त दान

प्रदान यायेत संघवाक्य व्वना प्रार्थना यासा, अनागरिकापिसं नं पालाक अथवा नेतृत्व कया संघवाक्य व्वना प्रार्थना या; अले उगु अवसरय् भिक्षुपिसं गृहस्थीपिन्त आर्शीवाद व्वनाबिज्यासा इपिं अनागरिकापिसं नं न्ह्योनेहे च्वना भिक्षुपिं नाप नापं आर्शीवाद व्वनाबियाच्चंगु दु । थुकथं इपिं बिचय् च्वना गृहस्थीपिनिगु विधि नं ज्वनाच्चंगु दु; भिक्षुपिनिगु विधि नं ज्वनाच्चंगु दु । निखें ज्वना हस्ताक्षेप तथा मिश्रण यानाच्चंगु दु ।

मेगु उदाहरण, अनागरिकापिसं छखें भिक्षुपिं भोजन ... भिक्षा बिज्याइथें भिक्षा वना जाकि, ध्यबा आदि अर्थ संकलन यायेगु ज्या याना च्वंगुदुसा, मेखें इमिसं गृहस्थीपिसं व्यापार याइथें जाकि, चीवर आदि मिया आम्दानी यायेगु ज्या नं यानाच्चंगु दु । त्यागी जुया धाःपिसं थुकथं निखेंया फाइदा उपभोग यानाच्चंगु दु । विनय नियमं चिनामतःगुलिं इपिं निखें थ्या जुयेफुगु खई । तर विनय नियम दुपिं त्यागी भिक्षुपिसं गृहस्थीपिसंथें व्यापार याना नयेमज्यू; मेपिनिगु भान्छाय् वना सनाजुयेमज्यू ... । भोगीपिं गृहस्थीपिसं नं भिक्षुपिसंथें भिक्षा फ्वना नयेमज्यू; विहार विहारय् च्वने नं मज्यू; गुगुकि अनागरिकापिसं यानाच्चंगु दु । अनागरिकापिं ला भिक्षुपिनिगु विहार विहारय् नं च्वं; थःथःगु छें नं च्वपिं दु । थुकथं इपिं गृहस्थी पक्षे नं भिक्षु पक्षे नं मौका अनुसार जुयाच्चंगु दु । इपिं निखें थ्यापिं जुया निगुं पक्षेया व्यवहारत विहार विहारय् हइबले “धर्म विनय अनुसार आचरण यायेमाः ।” धयागु विश्वास यानाबिज्याइपिं भिक्षुपिन्त साब मछिं ।

न्त्यसः - भन्ते ! धर्म विनय अनुसार आचरण यानाबिज्याइपिं
 भिक्षुपिसं याये मत्यगु वा मछिं गु ज्या तर अनागरिकापिसं
 धाःसा उगु ज्या (आचरण) याना बिज्यानाच्वंगुया
 उदाहरण मेगु नं छुं दुसा कृपा तसे कनाबिज्याहुं ।

लिसः - दु, सरला ! उगु ज्याया उदाहरण । विनय नियम दुपिं
 भिक्षुपिसं व्यापार यायेमत्य वा मछिं । तर
 अनागरिकापिसं पात्र चीवर इत्यादि मिया धर्मयात
 व्यावसायीकरण अथवा व्यापारीकरण जक यानाच्वंगुमखु;
 अपितु, गृहस्थीपिनि इहिं यायेगु, बाह्य तयेगु, आदिथें
 जाःगु व्रतबन्धयात समेतं अथेहे यानाच्वंगु दु ।
 मिसामस्तयूत विहारयू तथा इहि यायेगु, बाह्य तयेगु
 अर्थात सन्तुलित रूपं कतिलाक हुं ऋषिणी प्रव्रज्या तथा
 अनागरिका प्रव्रज्या यानाच्वंगु दु । थुकथं अनागरिकापिसं
 त्रिपिटक बौद्ध ग्रन्थयू नं मदुगु, बौद्ध देशयू नं गनं हे
 मदुगु न्हुगु प्रथा थन भीथायू दयेका हयाच्वंगु दु । थुपिं
 आचरण बुद्धधर्मया विकास खला विकृति खः धर्मप्रेमी
 विचक्षण व्यक्तिपिसं मनं वायेक स्वयेमाःगु दु । हानं
 अनागरिका उपासिकापिं नं भिक्षु, भिक्षुणीपिंथें खः
 धायेकेत अनागरिकापिं च्वनिगु अनागरिकाराम वा
 उपासिकारामयात नं भिक्षुपिं च्वनिगु आवासथें तायेक
 “विहार” नाम तथा भ्रम ब्वलंका च्वंगु दु । थुकथं
 धर्मयात व्यावसायीकरण तथा राजनीतिकरण यायेगु
 भिक्षुपिनिगु विनय नियमं मव्यू । सम्यकरूपं गृहस्थी
 जीवन हनिपिसं नं अथें धर्मयात व्यावसायीकरण याये
 मत्य ।

सरला ! न्हाच छन्त कनाथें इपिं अनागरिकापिं थेरवाद
 बुद्धधर्मयू आधिकारिकरूपं प्रव्रजित भिक्षुणीपिं नं मखु;

छयौंने सँ पाले याना, मचाखाचा लहिनाच्वनिपिं गृहस्थीपिं नं मखु । इमिसं न्ह्यार्थेजाःगु ल्वाकबकगु आचरण याना जूसानं इमिसं पालन याये मफुगु वा मयःगु भिक्षुणी विनय स्यंगुया आपत्ति (दोष) लगे जुइमखु धयागु महसुस यानाच्वंगु दु । कारण इपिं भिक्षुणीपिं मखु । अथे जूसानं तवि आःतले धर्मया नामं अधर्म व्यवहार, निखेंत्यगु आचरण याना भौतिक आर्थिक फाइदा कयाच्वपिं लाभभोगीतयसं सुधार यायेगु दृष्टि ज्वना छखें जक त्यगु आचरण याना, मेखें त्यगु भौतिक लाभान्वित व्यवहारायात त्याग याना “धम्मं सरणं गच्छामि” धका सद्धर्मय् हे समर्पित जुयेफुसा थेरवाद बौद्ध समाज हानं सुधार जुइतिनि धयागु आशा काये बहजू । अन्यथा व शुद्ध जुइगु सम्भावना मदु ।

न्ह्यसः - जिमि नं भन्तेपिनिथें बांलाक परित्राण पाठ याये सःसा, दुसा गुलिज्यू धयागु मती आकांक्षा दु । भन्तेपिनि नाप नापं जिपिं उपासक उपासिकापिसं नं आशींवाद अथवा परित्राण आदि पाठ याये ज्यूला भन्ते ?

लिसः - मज्यू, उपासिका ! छिपिं गृहस्थीपिसं भिक्षुपिं नाप नापं च्वना आशींवाद वियेगु वा परित्राण आदि पाठ यायेगु ज्या यायेमज्यू । कारण च्वय् कनार्थें भिक्षुपिं शुद्ध अधिकार प्राप्त उपसम्पन्नपिं खः । छिपिं अनुपसम्पन्न गृहस्थीपिं खः । भिक्षुपिसं परित्राण आदि पाठ याना विज्याइबले छिपिं गृहस्थीपिसं ल्हाः निपाः विन्ती याना भक्तिपूर्वक न्यना जक च्वनेगु यायेमाः । अले छिमि नं पाठ याये मास्ति वःसा भिक्षुपिनि पाठ याना विमज्याइबले भगवान बुद्धया न्ह्योने अथवा गनं छथाय् अलग शान्तं च्वना ल्हाः निपाः विन्ती याना भक्तिपूर्वक पाठ यायेज्यू । अथे अलग पाठ

याइबले छिद्रमित नं शुद्ध पुण्य लाभ जुई । भिक्षुपिन्त नं
आपत्ति लाइमखु ।

न्त्यसः - अथेजूसी जिपिं गृहस्थीपिन्त नं भिक्षुपिसं करुणा तथा
परियत्ति पूजा पाठ यायेगु आदि स्यनाबिज्यासा साबज्यू ।

लिसः - भिक्षुपिसं, अनागरिकापिसं तथा गृहस्थसपिसं इच्छुक
व्यक्तिपिन्त विभिन्न बौद्ध ग्रन्थ परियत्ति धर्म स्यनेगु,
प्रचार यायेगु ज्या न्त्यःब्वया वयाच्वंगु तःदँमछिं दत ।
तर परियत्ति (सिद्धान्त) पाठ यायेगु जक स्यनां मगा;
पटिपत्ति (अभ्यास) यायेगुली जोड बिया यायेमाः, याकेमाः ।
परियत्ति व पटिपत्ति संतुलन मज्जूगुलिं अथवा सिद्धान्त
स्यूसानं अभ्यास मयागुलिं बुद्धधर्मया मू रस मथुयाच्वन ।
धर्मय् अगाध श्रद्धा गौरव तये मसया, मफयाच्वन ।
परियत्ति पाठया मू खन । तर सम्यक पटिपत्ति (अभ्यास)या मू
धाःसा मथुयाच्वन । उकिं गुलि-गुलि परियत्ति सूत्र पाठ
वयेक तःपिं उपासक उपासिकापिं समाजय् दत उलि-
उलि हे इमिसं, मज्यू धका मसिया, भिक्षुपिं नाप नापं
भद्रगोल रूपं पाठ याना अनादर याना हयाच्वन ।
परियत्ति धर्म प्रचारया नामं कोलाहल प्रचार पिहाँ
वयाच्वन । उजागु कोलाहल छिद्रमित स्यनां ज्या मवः ।
अनुपसम्पन्नपिं तथा गृहस्थीपिं नाप नापं पाठ याना
बिज्याइबले उपसम्पन्न भिक्षुपिन्त पाचित्तिय आपत्ति (दोष)
लगेजू । (थुगु खँया प्रमाण माःसा छिद्रमिसं भिक्षुपिनिगु
विनय सफू पुइका स्वयेफु ।) उकिं याना भिक्षुपिनि महत्व
कम यायेगु व धर्मया अगौरव यायेगु ज्या नं जुयाच्वंगु दु ।

उकिं आचरण अथे ल्वाबकव व अगौरव मजुइकेत,
भिक्षुपिसं पाठ यानाबिज्याइबले गृहस्थीपिसं भक्तिपूर्वक
गौरपूर्वक ल्हाः विन्ती याना न्यना जक च्वनेगु बानी

पटिपत्ति यायेमाः । सरला ! छिमिसं सुथय् बहनी थःगु छँ
 बुद्धपूजा यायेबले जक परित्राण पाठ यायेगु ज्या या ।
 भिक्षुपिं नापं छिमिसं गनं पाठ याये मज्यू । गृहस्थीपिसं
 परित्राण पाठ भति-भति सयेका तल तर गन्थाय् गथे
 यायेमाः धयागु खँ सिकामतः । उकिं छिमिसं थुगु खँयात
 थुइका भिक्षुपिं नाप नापं पाठ मयासे वसपोलपिन्त गौरव
 या, धर्मयात नं गौरव या ।

न्ह्यसः - ज्यू । अथेजूसा जिपिं गृहस्थीपिसं नं सहीरूपं पूजापाठ
 यायेगु सयेकेमाल, गन्थाय् गथे याःसां बुद्धधर्मयात गौरव
 याःगु जुई, भन्तेपिन्त नं गौरव याःगु जुइ धयागु सीका
 थुइका थाय् स्वया व्यवहार याये सयेकेमाल का, मखुला
 भन्ते ?

लिसः - खः, उपासिका । बौद्धत बुद्धधर्मप्रति इमान्दार जुया,
 स्वाध्ययन व सम्यक आचरण याना, स्वशासित जुयेफुसा
 तिनि बुद्धधर्मया आचरण शुद्ध व स्वाभाविक रूपं बांलाई ।

न्ह्यसः - भीथाय् बुद्धधर्म प्रचार यक्को हे जुयाच्वंगु दु ।
 सर्वसाधारण मनूतय्सं धर्मयात थुइका, धर्मया नायो
 प्रवक्तापिनिगु आचरण अनुकरण याना धर्मानुकूल रूपं
 शुद्ध जुयेफुसा बौद्ध वातावरण अवश्य नं स्वच्छ, शान्त व
 प्रणीत जुई, खला भन्ते ?

लिसः - खः, उपासिका । तर भीथाय् नेपालय् आजु चायेपुसेच्वंगु
 खँ छु धाःसा न्हेपु दासिवपिं अति पण्डित प्रवक्तातय्सं
 “गथे याःसा श्रोतापिन्त सद्धर्म थुइका बियेफई, धर्मानुकूल
 आचरण यायेफई, बांलाई ।” धयागुली ध्यान बियेगुसिकं
 “गथे याःसा थः प्रचार जुई, थःगु लक्ष्य सिद्ध जुई,
 मनूतय्सं थःत माने याई ।” धयागु खँय् अपो ध्यान

वियाच्चंगु खनेदु । उपसम्पन्न भिक्षुपिसं गुजागु आचरण यायेमाः, अनुपसम्पन्न श्रामणेरपिसं, अनागरिकापिसं तथा गृहस्थीपिसं गुजागु आचरण यायेमाः धयागु धर्म विनयले श्रोतापिनिगु ध्यान आकर्षण यायेगुसिकं विभेदशून्य बहुसंख्यक श्रोतापिनिगु ध्यान थःपक्षे सालेगु प्रयास यानाच्चंगु दुः श्रामणेर, अनागरिकापिन्त नं छगू हे वाक्यं सम्बोधन यासे वन्दना, अभिवादन याना हयाच्चंगु खनेदु । अथे याइबले प्रायः याना वय्कपिसं “श्रद्धेय भन्तेपिन्त गुरुमापिन्त वन्दना ... ” धका थःगु भाषण सुरु यायेगु चलन यानाहगु दु । वास्तवे जुजुयात व सिपाहितयत्त छगू हे तहले नापं तथा अभिवादन याइबले बहुसंख्यक सिपाहितयत्त मान याःगु जूसानं याकचाम्ह जुजुयात गुलि अपमान याःगु जुइ धयागु खँ विचक्षण विवेकशीलपिं मनूतय्सं सिका कायेफु । वथेतुंहे भिक्षु, अनागरिका नापं छगू हे तहले तथा “वन्दना प्रणाम” याइगु नं खः । कारण, भिक्षुपिं २२७ गू विनय शील नियम ग्रहण यानाबिज्यापिं उपसम्पन्न भिक्षु खःसा अनागरिकापिं १० गू शील नियम ग्रहण यानाच्चंगु अनुपसम्पन्न उपासिकापिं खः ।

बुद्ध, धर्म, संघयात उचित श्रद्धाभक्ति तये सयेकेगु व सम्यक आचरण याना बुद्धधर्म प्रकाशित यायेगु हे सच्चा बौद्धपिनिगु कर्तव्य खः ।

न्त्यसः - भन्ते ! छपिसं “अति पण्डित प्रवक्तापिसं गथे याःसा श्रोतापिन्त सद्वर्म्म थुइके वियेफई, धर्मानुकूल आचरण यायेफई, बांलाई ।” धयागुली ध्यान वियेगुसिकं “गथे याःसा थः प्रचार जुयेफई, थःगु लक्ष्य सिद्ध जुई, मनूतय्सं थःत माने याइ धयागु खँ अपो ध्यान वियाच्चंगु खनेदु ।”

धयाबिज्यात । वय्कपिसं धर्मं विनय प्रचार यायेगुली,
 धर्मानुकूलगु आचरण जुइकेगुली ध्यान बियेगुसिकं, थःगु
 लक्ष्य सिद्ध यायेगुली, थः प्रचार जुयेगुली तथा थःत माने
 याकेगुली गुकथं अपो ध्यान बियाच्वन ?

लिसः - उपासिका ! गुलिं प्रवक्तापिं धर्मगुरु धायेकाच्वंपिं तथा
 बौद्ध धायेका च्वंपिं मनूत बुद्धधर्मप्रति इमान्दार मजू ।
 इपिं मौकावादी भौतिकवादी जुयाच्वन । इमिसं बुद्धधर्म
 सम्यक आचरणयात गनं च्यूताः तई ? इमिसं केवल
 देखावतीया लागि जक धर्म न्ह्यचिका च्वन; बुद्धधर्मया
 नामं राजनीति प्रचार याना बुद्धधर्मय् भ्रम फैलावत हया
 थःगु लक्ष्य सिद्ध यायेगु ज्या यानाच्वंगु दु । छं न्यना
 तःगुहे दई - थेरवाद परम्पराकथं, गुरुधर्म सहित ३११ गू
 भिक्षुणी विनय नियम, शीलाचरण वहन याना अनित्य,
 दुःख, अनात्म लुमंका भिक्षु संघ व भिक्षुणी संघय् उचित
 रूपं उपसम्पदा भिक्षुणी जूपिन्त जक भिक्षुणी धाइगु खँ ।
 तर थेरवाद धर्म विनय अनुसार, बुद्ध मव्यूगु, भिक्षुणी संघं
 मव्यूगु तथा भिक्षु संघं हे नं बिये मफूगु, बिये मथ्याये
 धुंकूगु "भिक्षुणी" पद मेपिसं सुनानं सुयातं बियां धात्थें
 ब्यूगु ल्या जुइमखु । यदि सुं अनधिकारी व्यक्तिं वा पुचलं
 सुयातं "भिक्षुणी" पद वा प्रव्रज्या बिल धाःसा थेरवाद धर्म
 विनय अनुसार, उगु भिक्षुणी पद नाम मात्रगु, फुसुलुगु,
 हास्यास्पदगु जुइगु जुल । सुं गुम्ह (वहे) मनू नं थेरवाद
 देशय् थेरवादकथं अनागरिका जुया, महायान देशय्
 महायानकथं भिक्षुणी जुया, हानं थेरवाद बौद्धपिनि न्ह्योने
 वना "जि थेरवाद अनागरिका" धका उगु रूप क्यना
 थेरवाद बौद्धपिनिपाखें लाभ सत्कार कायेगु; अले महायान
 बौद्धपिनि न्ह्योने वना "जि महायान भिक्षुणी" धका मेगु
 रूप क्यना महायान बौद्धपिनि पाखें लाभ सत्कार कायेगु

याना जुल धाःसा वं थेरवाद बुद्धधर्मप्रति नं विश्वास घाट याःगु जुई; महायान बुद्धधर्मप्रति नं विश्वास घाट याःगु जुई । विश्वास घाट धयागु तःधंगु पाप खः । अथे निगुं पक्षया बौद्धतयत् ध्वँलाना काःगु लाभ सत्कारया प्रतिफल भिं जुइ फइमखु । तर थुजागु कर्मफलया खँयात भौतिकवादीतयत्सं चूताः मतसे बुद्धधर्मय् एवं बौद्ध समाजय् खैलाबैला हयाच्चंगु खँ छं सियाहेच्चंगु दु ।

न्त्यसः - भन्ते ! सुनानं भिक्षुणी मखुसानं "भिक्षुणी" धायेके बिया वा अनागरिका मखुसानं "अनागरिका गुरुमां" धायेके बिया बौद्ध समाजयात हे खैलाबैला यात धाःसा व साधारणगु खँ मखु, चीधंगु क्षमता नं मखु । याकचां जक याना समाजय् छुं किसिमं प्रभावित याये अःपुइ मखु । अले समाजयात हे प्रभावित याःगु खसा उकी भीसं छु धाये थाय् दु ?

लिसः - उपासिका ! साधारणगु, चीधंगु क्षमतां अथवा मामुली खँ याना समाज प्रभावित जुइ नं मखु । भिंगु ज्याय् जूसानं मभिंगु ज्याय् जूसानं सल्लाह व सहयोग याइपिं मदुसा तःधंगु छुं ज्या नं सफल याये अपुइमखु । तःधंगु भिंगु ज्या सम्पादन यायेत तःधंगु क्षमता व बांलागु बुद्धि माः । तःधंगु मभिंगु ज्या पुवंकेत नं तःधंगु क्षमता व कुबुद्धि माः । मेपिनिगु सहयोग नं माः । बुद्धया पाले भिक्षु देवदत्तं संघभेदथें जाःगु महापाप याबले नं यदि मेपिं भिक्षुपिसं वयागु खँ वा राय मन्यंगु जूसा व वयात मेपिसं सहयोग मयागु जूसा भिक्षु देवदत्त याकचां संघभेद याये फइगु सम्भावना मदु । अजातशत्रुं वया बा जुजु बिम्बिसारयात घाट याःगुली नं भिक्षु देवदत्तथें जाःम्ह क्षमतावान्म्ह भिक्षुयागु चतुरपन सल्लाह व सहयोग रूपी अहम्

भूमिका दु । विश्वय् शान्ति स्थापना यायेगु उद्देश्यं संयुक्त राष्ट्र संघथें जाःगु संस्था खडा यायेगुली नेतृत्व काम्हसिके नं कम बुद्धि व क्षमता दत खइमखु जुइ धयागु खँ नं भीसं अनुमान यायेफु । च्वय् कनापिं भौतिकवादीतय्के नं तःधंगु क्षमता व चतुरता दु । इमित सहयोग याइपिं नं दु । सम्यक दृष्टि विनाया बुद्धि व सम्यक व्यायाम विनाया मेहनतयागु प्रतिफल अथेहे अकुशल जुया पिहाँ वइगु खः ।

गुलिं नेपाली बौद्ध धायेका न्हाय् फुले याना जुइपिसं यदि थःत वा थःगु पक्षेयात फाइदा जक दइगु जुल धाःसा मयागु वा मयाइगु षद्यन्त्र छुं नं मदु । धर्मयात राजनीतिकरण यानाच्चपिं मनूतय्सं अनागरिका उपासिकापिन्त नं भिक्षुपिनिगु दर्जाय् थ्यंकेत इमित "भिक्षुणी" धका सम्बोधन याका च्वंगु दु; सम्बोधन याना हयानं च्वंगु दु । बौद्धपिसं थुइकेमाः कि अरहत्त मखुसानं थः थःमं अरहत्त धका भूठ खँ ल्हाना जुपिं व मनुष्य घाट याना जूपिं वा घाट याके ब्यूपिं भिक्षु, भिक्षुणी फुक्कसितं बुद्ध छगू हे तहया पाराजिका नियम लगे याना निष्कासित यायेगु आज्ञा यानाबिज्यागु दु; अले "भिक्षुणी" मखुसानं थः थःमंतुं भिक्षुणी कहले याना जूपिन्त बुद्ध छु गुजागु नियम लगे याना बुद्धशासनं निष्कासित यायेगु आज्ञा याना बिज्याई, इपिं गुजागु दुर्गति लाइ धका कनाबिज्याई धयागु खँ, अले इमित उच्छले याना अथे मखुगु लंपुइ यंकाच्चपिनिगु गति नं । तर थुपिं मौकावादी प्रवक्तापिं बुद्धप्रति तथा बुद्धधर्मप्रति इमान्दार मजूसे उपेक्षित जुया अनागरिकापिनिप्रति तथा महिलापिनिप्रति फुसुलुगु शब्दं स्नेह व सरोकार क्यना इमित बुद्धया सत्मार्गय् तप्यंक मच्छसे असत्मार्ग विचारे चातुइक

चाहिक थःपाखे सालेगु प्रयास यानाच्वंगु दु । न्ह्यागु याना नं फाइदा कायेगु, नां जायेगु हे वसपोलपिनि मूलक्ष्य जुयाच्वन । धात्थे नं उजापिं असत्पुरुषपिनि संगत यायेगुथें तःधंगु दुर्भाग्य मनुष्य जन्मय् मेगु छु दई ! इमिसं दुन्ने उजागु रहस्य (उद्देश्य) तया विभेदशून्य जनतात मुंका बुद्धधर्मया नामं राजनीति भ्रम फैले याना च्वंगु दु, जनतातय्पाखें भौतिक फाइदा व सत्कार नं कयाच्वंगु दु ।

उजागु प्रवृत्तिं याना बौद्ध समाजय् नाना प्रकारया समस्यात ब्वलना वयाच्वंगु खः । बौद्धतय्गु विचय् खैलावैला जुयाच्वंगु दु । बौद्धतय्सं थुगु खँयात थुइका सतर्क जुयेमाःगु दु । सम्यक आचरण याना स्वशासित जूसातिनि थःयु कर्म भिं जुई । बौद्ध समाजय् शान्तिया सम्भावना ल्यनि, बांलाई । बुद्धधर्म प्रचार यायेगुलीसिकं पालन यायेगुली उपो ध्यान बियेमाः धयागु बुद्धया दृढ जोड खः । बुद्धधर्मप्रति निष्ठ इमान्दार, स्वच्छ हृदयं शील नियम पालन यानाच्वपिं, बुद्धवचनया यथार्थ ज्ञान व तदनुसार आचरण दुपिं पण्डित जनपिनिगु उपदेश न्यन धाःसा श्रोतापिन्त भ्रम जुयेक च्वने मालीमखु धयागु जिं विश्वास याना । भिक्षु, अनागरिका तथा मिसा मिजं फुक्क पक्षं बुद्धधर्मयात थुइका आचरण यायेमाःगु दु ।

न्ह्यसः - अथेसा जिपिं उपासक उपासिकापिसं अनागरिकापिन्त वन्दना यायेमाः लाकि म्वाः ?

लिसः - जिं च्वय् कनेधुन - अनागरिकापिन्त वन्दना यायेम्वाः । ल्हाः निपाः नमस्ते जक यासानं गा । कारण अनागरिकापिं अष्टशील अथवा दसशील जक कयाच्वपिं उपासिकापिं खः । जि बुद्धधर्मय् प्रव्रजित जुयागु ३० सौं

वर्ष दत्त । थाइलैण्ड, श्रीलंका, क्याम्बोदिया आदि बौद्ध देशय् व भारत, अमेरिका, क्यानदा, बिलायत तथा यूरोप इत्यादि अबौद्ध देशय् नं अध्ययन, अध्यापन व भ्रमण याना २२ वर्ष विदेशय् विते याना वयेधुन । तर जिं जिन्दगी गुबलें स्वये मनंगु व बौद्ध ग्रन्थय् गनं उल्लेख मदुगु न्हु-न्हुगु प्रकिया बुद्धधर्मया नामं थन पिहाँवयाच्चंगु खना । छको लुभुइ विहारय् बुद्धपूजा व धर्मदेशना यायेगु निमन्त्रणा स्वीकार याना जि अन वना । अनया उपासिकापिसं अनागरिकापिन्त खुब श्रद्धाभक्ति क्याना बाँय् पुलिंचुया वन्दना प्रणाम यात । नकतिनिया युवती अनागरिकापिं उपासिकापिसं थःत वन्दना याःगु खंबले लयेताना नं मछ्छथें याना कोछुना च्वन । जिं इमित स्वयाच्चना । बौद्ध देशय् जूसा थकाली भिक्षुया न्हयोने कोकाली भिक्षुपिन्त तक नं वन्दना मया । याइमखु । इमित गौरव क्याने हे मास्ति वःसा थकालीम्ह भिक्षु छम्हसित वन्दना प्रणाम यानाली न्हयोःने दुपिं मेपिं भिक्षुपिन्त ल्हाः निपाः ल्हवना नमस्तेसम्म या । व नं सकसितं मखु ।

सरला - अथेसा म्हासुगु वस्त्रं पुनाबिज्यापिं भन्तेपिं गुरुमापिं सकले उथें मखुला ?

भिक्षु सुनन्द - अहं, मखु ! तर प्रजा मदुपिं मनूतय्सं महास्थविर भिक्षुयात नं युवक श्रामणेरयात नं तथा अनागरिका उपासिकायात नं उथेंहे खः भाःपाः वन्दना याना हयाच्चंगु दु । खां हिरा व ल्वहँचा बाकु छुटे याये मफुथें भी बुद्धधर्मया अनुयायीपिसं नं अनागरिका, श्रामणेर तथा महास्थविरपिनिगु फरकता तथा विशषेता छु धयागु मसिल धाःसा भीके प्रजा दुगु ल्याः जुइमखु । भगवान

बुद्धया गम्भीरगु धर्म विनय नं थुइके फइमखु । अले
बुद्धया गम्भीरगु धर्म विनय थुइका व्यवहार याइपिं मनूत
गबले जक स्वयेखनि हे भगवान !

न्त्यसः - समाजय् भिक्षुपिनि विनययात मलोकथं व्यवहार
जुयाच्वंगु खनिबले भन्तेपिसं अथवा सुं सःस्यूपिसं व
यापिन्त छाये धयाबिमज्यागुले ?

लिसः - भिक्षुपिनि नं थःगु कमजोरी दु - 'धालकि तंचाइ, थःगु
लाभ सत्कार हानि जुई' धका ग्याना नं धयामबिज्यागु
खः । उकिं न्त्याम्हेसिया पाखें विनय विपरीतगु ज्या
जूसानं सुनानं सुयातं छुं धाये मफया च्वंगु खः ।
गृहस्थीपिनि नं भिक्षुपिनिगु मनसाययात थुइका व्यवहार
याःपिं जक चतुर जुया वसपोलपिनि सतिका वने फत ।
उपिं गृहस्थीपिसं नं धर्मय् मलोसानं वसपोल भन्तेपिन्त
लोयेक व यःयेका व्यवहार यायेगु स्वयाच्वन । इमिसं
थुइकल 'धर्मयात माने यायेगुसिकं धर्मया धवाँय्
ज्वनाच्वंपिन्त माने यायेगु, धर्मया व्यावसायी
यानाच्वंपिन्त खुशी यायेगु हे लाभदायक जू; धर्म नवागु
सः तायेमदु, वसपोलपिसं माइक हे थ्वका नवागु तायेदु' ।

न्त्यसः - उपासक उपासिकापिसं तथा गृहस्थीपिसं छाय् अथे
सोचे याःगुले ?

लिसः - बांलाक धर्म अध्ययन यायेत प्रायः गृहस्थीपिनि समय
मदु, श्रद्धा मदु, क्षमता नं मदु । क्षमता व इच्छा दुसानं
हे गृहस्थीपिन्त परिस्थितिं नं मब्यू । गृहस्थ प्रतिस्पर्धाया
जंजालय् दुनाच्वपिं मनूतय्सं पवित्र जीवन हनाच्वपिं
धर्मगुरुपिन्त साधारण खँय् मन सुख मदयेक हालाच्वनेगु
खँ नं जुइमखु । वसपोलपिंगु समस्या समाधान याना विये

फइगु खँ नं मखु । पलख मनय् श्रद्धाया स्वाँ ह्वइबले
 धर्मया ध्वजा व्वयेकाजुइपिं धर्मगुरुपिन्त छुं भचा दान
 प्रदान यायेगु जक खः । फुसा वसपोलपिनि पाखें छुं
 प्रकारया फाइदा कायेगु नं खः । अले वसपोलपिसं याःगु
 प्रक्रियायात प्रशंसा यायेगु हे थःगु लागि लाभदायक जू ।
 थः प्रियकर जू ।

थुकथं छथि उपासक उपासिकापिसं भिक्षु अनागरिकापिनि
 बिचय् न्ह्यागु हे प्रक्रिया जूसानं छुं खँ मदु धकाः श्रद्धा
 तथा माने हे जक याना च्वंगु दुसा मेगु प्रकारया
 बौद्धतय्सं तथा नेता धाःपिसं मौका स्वया भिक्षुपिनिगु
 कुंखिनेगु, दोष मालेगु, राजनीतितय्तथें व्वबियेगु व
 वसपोलपिन्त दोषारोपन याना व्वथलेगु ज्या याना
 स्यंकाच्चपिं नं मदुगु मखु । भिक्षु, अनागरिकापिसं दान
 कया मुंका तःगु धन सम्पत्तिलय् चाख तथा विहारय्
 जुइपिं बौद्धत नं दु । थ्व विचित्रगु संसार खः - धर्मया
 निंतिं विहारय् च्वपिन्त, विहारय् वपिन्त धर्म हे लानाच्च्वंगु
 दुसा धनया निंतिं विहारय् च्वपिन्त, विहारय् वपिन्त धन
 हे प्राप्त जुयाच्च्वंगु दु ! थेरवाद बुद्धशासन परम्पराय्
 प्यपुनाच्च्वपिं भिक्षुपिसं अनागरिका उपासिकापिन्त भिक्षुणी
 धकाः समाजय् भिक्षुपिनि सरहलय् मकासा थेरवाद
 बुद्धशासन परम्पराय् प्यपुनामच्च्वपिं राजनीति बौद्धतय्सं
 अनागरिका उपासिकापिन्त भिक्षुणी याना समाजय्
 थःकायेमाः धयागु सः पिकया फायेगु यानाच्च्वंगु दु ।
 जंगली किसि ज्वंकेत दमन याना तःम्हकिसि व्व्येथें बौद्ध
 समूहतय्त फायेकेत स्यंकेत दुनं-दुनं व्व्याहयातःपिं मनूत
 नं बुद्धधर्म माने याइपिं बौद्धतथें हे च्वं । इमित निपाः
 ल्हातिं अपाः निपाः ज्वना ल्वाकिबले न्ह्यागु तज्यातं छु
 जुल ? धात्थें बुद्धधर्म आचरण यानाच्च्वपिनि बिचय्

त्वापुख्यापु नं मदयेमाःगु खः । आः भ्नीगु नेपालय् विहार
 विहार पत्तिकं हे धयाथें आन्तरिक मेलमिलापया अभाव
 जुयाच्वन । बौद्ध संघ संस्था पत्तिकं धयाथें हे कलह
 दयावयाच्वन । थ्व छु जुयावःगु ! धर्मप्रेमी राष्ट्रप्रेमी
 मनूतय्सं याकनं मनं वायेक स्वयेमाःगु दु ।

न्त्यसः - मनं वायेक स्वया छु यायेगु ले ?

लिसः - मनं वायेक स्वयाली थःगु भुल खन धाःसा वा बुद्धधर्म
 आचरणया बहानाय् बुद्धधर्म मखुगु राजनीति आदि छुं
 याना च्वनागु दत धाःसा उकियात थः थःमं चायेका सचे
 यायेमाल । विचार द्वंके मज्यू थुलि यानां छु जुइ धका
 साधारण किसिमं हे जूसानं धर्मया नामं मिथ्या आचरण
 यायेमज्यू । व कमशः रेलया लिग छुटेजुया भनभन
 तापना वनिथें सम्यकदृष्टिपाखें तथा निर्वाण मार्गपाखें व
 अलग जुया तापाना वनेयः । गम्भीरातिगम्भीरगु प्रज्ञा
 दुम्ह बुद्धं प्रज्ञप्त यानाविज्यागु शील धर्मपाखें बायावंगु
 रेललिगथें तापाना वना, विपरीतगु दिशाया लावनेयः ।
 न्हापानं छको नेपालय् बौद्धतय्गु दृष्टि अथेहे जुया पाना
 वना बुद्धधर्मया तन्त्र निकाय पिहाँवल; गुकिकी मिसा
 मिजं निम्ह घयेपुना म्हुतु-म्हुतु ल्वाकाच्वंम्ह द्यो (बुद्ध)
 पिहाँवल । अनुयायीपिसं उकिया अनुकरण यात । अले
 शुद्ध ब्रम्हचरिया बुद्धधर्म नेपालय् विलीन जुया तनावन ।
 आः नं भिक्षु अनागरिकापिनि बिचय् अथे बांमलागु
 व्यवहार छुं मजुयेमाः धका हालाच्वनागु खः । थःगु धर्म
 थःगु निकायप्रति थः इमान्दार जूगु जूसा थेरवाद
 बुद्धधर्मया नामं अथे ल्वाकबकगु आचरण पिहाँवल
 खइमखु ।

न्त्यसः - भन्ते ! आः शुद्धगु ब्रम्हचरिया बुद्धधर्म थन त्यके

यायेगुया सवाल जक मखु । भी नेपाल अधिराज्यव्यापी शुद्धगु बुद्धधर्म याकनं प्रचार याये दुसाज्यू धका हालाच्चपिं भक्तालु उपासक उपासिकापिं नं यक्को दु । छु याःसा बुद्धधर्म अथे प्रचार याये फई ?

लिसः - भी बौद्ध धाःपिं सकसियां बुद्धधर्म पालन व प्रचार यायेमाः धयागु छगू हे राय जुल धाःसा, समस्यात मन्त धाःसा अथे नेपाल अधिराज्यव्यापी शुद्धगु बुद्धधर्म याकनं प्रचार याये फई । सरला ! आः ला भी बौद्धतय् राय हे मिलेमजू, समस्यात यक्को दु । बुद्धधर्मया ज्ञान कया छम्हं म्हेसित सहयोग यायेगुया सत्ता समस्यात बियाच्चपिं मनूत यक्को दु । बुद्धधर्मय् वयाच्चंगु विभिन्न समस्याया कारणं जि यें विश्व शान्ति विहारय् आमरण अनशन च्वनागु खँ जिं छन्त न्हापाहे कनेधुन । उपिं खँत थन हानं दोहरे याना कनाच्चने मालिथें मताया । जासुसतय्सं गुलिं सः स्यू धाःपिं प्रभावशाली भिक्षुपिन्त हे न्याना वा ख्याना ... थःगु पक्षे कया इमि नितिं ज्या याके बियेफु, सच्चा इमान्दार भिक्षुपिन्त नाना प्रकारया षर्द्यन्त्र याना दुःख बिकेफु । उपिं भिक्षुपिसं दुनं-दुनं जासुस पक्षे लगेजुया बुद्धधर्म प्रचार याइपिनिगु विरोधे ज्या सनाच्चंगु दु ! इपिं बुद्धधर्मप्रति इमान्दार मजू । इमित ध्यबा व मनू पावर दुसा धर्म व इज्जत तथा पुनः जन्मया छुं मतलब मदु । इमिसं देखावतीया लागि पिनं-पिनं न्त्याक्कोहे धर्मया नामं कियाकलाप यानाच्चंसानं जनमानसयात भुले यायेत जक खः । विहारतय्त मूल धनय् परिणत याना हयाच्चंगु दु । उमिगु दुनेया सोचाइ व सास हे धात्थें बुद्धधर्मया नितिं मखु । अथे जूया नितिं धात्थें दुननिसें बुद्धधर्म याइपिन्त, प्रचार प्रसार याइपिन्त समस्यात यक्को हे दु । उपिं भिक्षुपिनि हजुरिया मखुपिं मेपिं भिक्षु श्रामणेरपिन्त

विहारया लुखाद्वा मचा । ... इमित गोप्यपन मालाच्चंगु दु ।
 इमिगु ध्यान आकर्ष वहे कच्चिगु सोचाइ परिधिले सीमित
 जुयाच्चंगु दु । उकिं वसपोलपिनिगु सोचाइ व सास
 पूर्णरूपं शुद्ध तथा निर्वाण जुयाली तिनि नेपाल
 अधिराज्यव्यापी बुद्धधर्म प्रचार यायेगु ज्या सफल जुई ।
 अथवा वसपोलपिनिगु षद्यन्त्र, कच्चिगु सोचाइ, दुष्ट
 दुर्गन्धगु सासयासिकं शक्तिशालीगु प्रवाह तथा प्रक्रिया
 विपरीत किसिमं न्ह्यःब्बाके फत धाःसा तिनि नेपाल
 अधिराज्यव्यापी शुद्धगु बुद्धधर्म याकनं प्रचार यायेफई ।

न्ह्यसः - भन्ते ! उखुनु छ्रपिसं "भिक्षु संघयात अष्टप्रकार दान
 याइगु ज्या नं पुमवं, अधुरो जुल" धयाबिज्यात । व गथे
 जुया अधुरो जूगु ले ?

लिसः - उपासिका ! अष्टप्रकार दानया ज्या व्यावसायीकरण जुया
 वगुलिं व पुमवंसे अधुरो व अशुद्ध जूगु खः । सरला ! छं
 स्यू जुइ - अष्टप्रकार धयागु भिक्षु जीवन हनेत मदयेक
 मगागु ८ ता प्रकारया वस्तुत खः । गथेकि (१) संघाटि,
 (२) चीवर, (३) अन्तरवासक, (४) कायबन्धना,
 (५) सुका-मुलु, (६) खोचा, (७) भिक्षापात्र व (८)
 लःचालनि । थुपिं ८ ता प्रकारया वस्तुत दयालिं तिनि
 कुलपुत्रपिं भिक्षु जुई । भिक्षुपिन्त आवश्यकगु थुपिं ८ ता
 वस्तुत श्रद्धालु दातापिसं दान प्रदान याना पुण्य कमाये
 याई । श्रद्धालु दातापिसं सामूहिक रूपं भिक्षु संघयात
 अष्टप्रकार दान बिया पुण्य संचय यायेगु बौद्ध परम्परा
 वयाच्चंगु दु । न्हापा-न्हापा नं थुगु चलन दु धयागु खं
 बौद्ध इतिहासं क्यनाच्चंगु दु ।

श्व २० सौं शताब्दीस वया नेपालया थेरवाद बौद्ध
 इतिहासय् न्हापां खने दयेक बिज्याकमह संघनायक भिक्षु

प्रज्ञानन्द महास्थविरयात् सेवा यायेत् घोपाला
 च्वनाबिज्यापिं चलाखपिं अनागरिकापिसं वसपोल
 संघनायकयात् दातापिसं दान प्रदान याःगु चीवर-वस्त्र
 लाना काइगु व बिकि नं याइगु जुयाच्चन ।
 संघनायकयात् दान बियातःगु पात्र चीवर आदि
 अनागरिकापिसं लानाकया विहारय् वया अष्टप्रकार दान
 यायेगु श्रद्धा व्यक्त यानादिपिं उपासक उपासिकापिनि
 मेथाय् न्याःवने म्वायेक इमित अनहे दां कया मिइगु यात् ।
 थुखतं दातापिसं विहारय् व न्याना हानं अनहे संघनायक
 भन्तेयात् दान बियेगु यात् । भन्तेया भिक्षापात्र मेगु
 जगेदा मदुसानं हानं दान बिकेगु ला खनि छु धका इमिसं
 व मियाबिल । संघनायक भन्तेयात् तथा भिक्षु संघयात्
 अष्टप्रकार दान बियेत अःपुक दातापिसं भिक्षुपिकेतुं पात्र
 चीवर कया दान बिल । अले भिक्षु संघपिनि व प्राप्त
 अष्टप्रकार म्हाति-म्हातिं भाग तथा इना कयाबिज्याइबले
 पात्र लाम्ह भिक्षुयात् दातां छुं भचा ध्यबा बिया व पात्र
 फ्याना कया लितबियेगु यात् । लिपा जुजुं भिक्षुपिनि पात्र
 जगेदा मदुसां ध्यबा कया पात्र बियेगु यानाहल । अथे
 सामान बिया दां कायेदुबले भिक्षुपिसं थःमं प्रयोग याना
 ल्यंदुगु पात्र चीवर आदि वस्तुत नं मैत्री करुणा व श्रद्धा
 तथा परस्परय् छम्हं मेम्हसित (मदुम्हसित) इनाबियेगु वा
 दान बियेगु ज्या मजुसे मियाच्छइगु जुयावल । दातापिनि
 नं थःमं हे पिनिं पात्र चीवर आदि न्याना हया दान
 बियेगुया सट्टा अःपुक (गुबलें भतिचा कतिनंलाका)
 विहारय् भिक्षु अनागरिकापिनिकेसं न्याना दान बियेगु
 यानाहल । थथे “दान बियेधुंका थुलि ध्यबा बिया पात्र
 लितकायेमानी” धयागु मती तथा दान बियेबले दातां व
 दां जकं दान ब्यूगु ल्याः जुई - पात्र दान ब्यूगु ल्याः

जुइमखु । व ला अष्टप्रकार ढ ता खाका क्यनेया लागिं जक अन न्त्योने तःगु ल्याः जुई । अष्टप्रकार दानया ज्या अथे म्होंचायेक व व्यावसायीकरण जुइक यानाहःगुलिं अष्टप्रकार पुमवंसे अधुरो एवं अशुद्ध जूगु खः ।

लिपा जूलिसे अनागरिकापिनिगु खँ छखे हे ति । अभ्र गुलिं भिक्षुपिसं थःत छ्यलेत सुथंमहंगु, रंग बांमलागु, भ्वाथःगु चीवर पात्र आदि नं ध्यबा कया, दान याइपिं दातापिन्त मिया छ्वयेगु यात । दातापिसं दान बियेत कतिलागु जक स्वल, सुथंमहंगु धका मस्यू । व्यवसायी मनोवृत्ति दुपिं व्यक्तिपिसं धाःसा “दान बीत नापं न्त्यागुसां छु !” धाइगु जुयाच्वन । दातापिसं व चीवर ... पात्र न्याना भिक्षुपिन्त (व म्यूम्ह भिक्षुयात समेत) निमन्त्रणा याना भोजन आदि सहित दान प्रदान यायेगु ज्या यात । भिक्षुपिसं व चीवर पात्र हानं मेम्ह दातायात मिल; भिक्षु संघयात अष्टप्रकार दान यायेबले यक्को पुण्य लाई धयागु खँ कन, दातापिन्त प्रेरणा बिल । थुकथं वहे ध्वत्रगु पात्र वहे सुथंमहंगु चीवर हानं-हानं चाचाहिका मिया ध्यबा कमाये याइपिं भिक्षुपिं जुयावल । दयावल ।

वास्तवे दातापिसं पात्र चीवर आदि थः दान याये मास्ति वःगु वस्तुत फुक्क न्हापाहे थःमं स्वया पिनं वा गनं ज्वरेयाना हया दान बियेमाःगु खः । भिक्षुपिसं नं पात्र चीवरथें जाःगु वैराग्य धर्मया प्रतीक मियेमत्यगु खः । दातापिसं अःपुक भिक्षुपिनिकेतुं अष्टप्रकार न्याना भिक्षुपिन्ततुं दान बियेगु व भिक्षुपिसं दातापिनिके दान कयातःगु चीवर-वस्त्र आदि दातापिन्ततुं मिया दां कमाये यायेगु चेतना जुयावबले बुद्धधर्मया महिमा हे तनावन । धनीपिं भिक्षुपिनि बैक बैक्युं दां तया तःगु दु, चीवर हे

पँ-पँ मियेत दु । गरीबपिं भिक्षु श्रामणेरपिनि पुनेत
 चीवर-वस्त्र हे नं मगा । “याँ !” जूपिं दातापिसं भन दान
 प्रदान यावइबले आध्यात्मिकताया बहाना याना भौतिक
 फाइदा कायेगु चाहनां प्रायः धनीपिं प्रभावशाली भिक्षुपिन्त
 जक दान बिइगु । थुपिं बौद्धतयसं बुद्धधर्मयात गथे थुइका
 कालजुई ! गथे याना जक भीसं बुद्धधर्मया रक्षा यायेफइ
 हे भगवान !

न्त्यसः - भिक्षु श्रामणेरपिनि आवश्यकतानुसार खर्च यायेत विहार
 विहारय् कोष दयेक तःगु दु मखुला ?

लिसः - मरु ! प्रायः विहारय् आर्थिक व्यवस्था छुं मद्दु । तर भिक्षु
 महापन्थ महास्थविरं जिगु संरक्षणय् चले या धका
 (च्वया) बियातःगु बनेपाय् च्वंगु चन्द्रकीर्ति विहारयात
 धका जिं दातापिनिके चन्दा कया बनेपाय् च्वंगु नेपाल
 बैकय् मुद्दती खाताय् दां तया तयागु खः । जि (भिक्षु
 सुनन्द), स्व. भिक्षु महापन्थ महास्थविर, स्व. भिक्षु
 प्रज्ञानन्द महास्थविर व पूर्णचन्द्र शाक्यपिनिगु संयुक्त
 हस्ताक्षरं चले यायेगु याना उगु खाता खोले याना तयागु
 खः । २०५४ सालया (अन्दाजी जेठ-असार महिना पाखे)
 यँ विश्व शान्ति विहारय् च्वंगु अखिल नेपाल भिक्षु
 महासंघया बैठकय् जिं व मुद्दती खाताया भौचर यंका
 बिया । जिं वसपोलपिन्त “व ध्यबाया व्याज जक
 चन्द्रकीर्ति विहारया लागि छ्यलेज्यु; सामा जक फुक्क व
 हे विहारया लागि अक्षय कोष खः - गुबलें स्यंकेमज्यु”
 धका कना । “... ध्व अक्षयकोष (ध्यबा) नं संघयसं
 तयाति ।” धका: बियाबले “अथेसा उके (व भौचरया)
 ल्युने सही याना ब्यु” धका छम्ह चलाखम्ह भिक्षु नं
 धयाबिज्यात । सोभ्र मतिं जिं “ज्यु” धया अनहे उके

तुरन्त सही याना व भौचर संघयात लःल्हाना विया ।
लीपा छको जि बनेपाय् लय् वनाच्चनावले सम्बन्धित
मनूतय्सं न्त्योने वया जित “छाय् भन्ते ! छपिंगु व
मुद्दी खाता बन्द यानाविज्यानागु ? ध्यबा फुक्क भिक्षु
बोधिसेनं लिकया यंकाविज्यात !” धयादिल । जिं “हं, का
! येनला ? व छाय् अथे लिकया यंकगु ले ? जिं ला व
ध्यबा अन दनी धका च्वनागु !” धयाबले वय्कपिसं
धयादिल “जिं ला छपिसंहे कायेके हयाविज्यागु
धकाच्चनागु ... का !” धयादिल ।

जि अखिल नेपाल भिक्षु महासंघया कार्यकारिणी सदस्य
खः । उक्त अक्षयकोष नं जिगु हे प्रयासं दयेका तयागु
खः । अथे नं जित व ध्यबाया छुं हे सूचना प्राप्त मजू -
व अक्षयकोष खाता बन्द याना भिक्षु बोधिसेनं छाय् अथे
लुसुक वना ध्यबा लिकया यंकगु जुइ व ध्यबा छु यात
जुइ धयागु मती वयाच्वन । चन्द्रकीर्ति विहारयात
अक्षयकोष धका चन्दा उठेयाना तयागु दां सुनानं गुबलेहे
खर्च यायेमज्यू, म्हासे यायेमज्यू । यदि सुनानं इमान्दार
मजूसे व ध्यबा म्हासे याना खर्चयात धाःसा चन्दा
दातापिन्त भंग लाःगु जुई । अले वयागु शील सदाचार
स्यनी, वयात महापाप लाइ धयागु जिगु मनय् चिन्ता
जुयाच्वन ।

न्त्यसः - अथे जूसा भिक्षु महासंघया मिटिङ्ग जुइबले छपिसं अनहे
छको न्यना विज्यासा ज्यूहे ज्यून । छपिसं
न्यनाविमज्यानाला ?

लिसः - २०५४ भाद्र १५ - गते येँ विश्व शान्ति विहारय् शान्ति
सुरक्षा तथा बुद्धधर्मया लागि जि आमरण अनशन
च्वंसानसं जित गुबले नं भिक्षु महासंघया मिटिङ्गय्

सःमत । वसपोलपिनि जक गोप्यं गोप्यं मितिङ्ग
 च्वनाजुइगु । अध्यक्षयात धाःसा “भिक्षु महासंघया मितिङ्ग
 हे तःगुमदु । जिं स्यू हे मस्यू ।” धका भोके
 जुयाबिज्याइगु ! मितिङ्ग मच्चंसा “अखिल नेपाल भिक्षु
 महासंघं संघनायक भिक्षु अनिरुद्र महास्थविरयात
 अभिनन्दन-पत्र बिइगु” धका प्रचार यानातःगुली छपिंगु
 नां नं दु । व गथले ?” धका फोनं न्यनाबले अध्यक्षज्यु
 “हा ! हा ! यानान्हिला बिज्यात । थुजा-थुजागु खँय् गुबले
 वसपोल “सचिवपिसं याःगु” धका धयाबिज्याःसा गुबले
 “कार्यकर्तात खराब !” नं धयाबिज्या ।” भिक्षु महासंघं
 थाई संघराजयात अभिनन्दन-पत्र बिल, नेपाल बौद्ध
 परियत्ति शिक्षा सञ्चालन यात ... ।” धका प्रचार नं
 यानाच्वंगु दु । दँ दँ तक मितिङ्ग हे तःगुमदुसा उपिं ज्या
 खँत फुक्क गथे व्यवस्था याना याःगु जुइले सा ? जि
 भिक्षु महासंघया कार्यकारिणीयात उपिं ज्या खँ
 व्यवस्थापनय् संलग्न यायेमां ला कि म्वाःले ? भिक्षु
 महासंघय् थ्व छुजुया वःगु !

न्त्यसः - बुद्धधर्मय् अथे विभिन्न समस्यात छु कारणं दयावःगु ?
 छु याःसा उपिं समस्यात समाधान जुई तथा समाधान
 यायेफई ?

लिसः - उपासिका ! भी भिक्षुपिसं तथा भी बौद्धतय्सं राग
 (लोभ), द्वेष (तँ) व मोह (अज्ञानता)यात ज्वनाच्वंगु, वृद्धि
 यानाच्वंगु कारणं बौद्ध समाजय् अथे विभिन्न प्रकारया
 समस्यात दयावःगु खः । उकियात भी भिक्षुपिसं तथा
 भी बौद्धतय्सं बुद्धधर्म आचरणया मूल उद्देश्य - अराग
 (वैराग), अद्वेष (मैत्री) व अमोह (प्रज्ञा) - हासिल याना

निर्वाण साक्षात्कार याना काल धाःसा उपिं समस्यात
फुक्क अथे समाधान जुयावनी तथा समाधन यायेफई ।

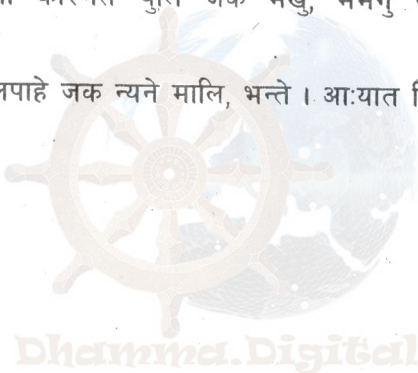
न्त्यसः - अज्ञानता ... ?

लिसः - अज्ञानता नं खः । नेपालय् बुद्धधर्मया आचरणं न्हुगु रूप
कयाच्वंगु व अभद्र तथा ल्वाकबक जुया च्वंगुया विभिन्न
कारणतमध्ये छगू मूल कारण वृद्ध प्रव्रजित, अशिष्ट व
असहाय व्यक्तिपिंनिगु प्रव्रजित नं खः । नेपालय् शिक्षा
मदुपिं, ज्या मदुपिं, धन मदुपिं, विवाह यायेत दम्पति
चुमलापिं, विवाह याना काय् म्हाय् तथा छय् छुइ
दयेधुंकूपिं, काय् म्हाय् परिवारपिसं विचाः यामदुपिं,
सकसिनं हेला याकाच्चे माःपिं, कला सिधुंकूपिं, भात
सिधुंकूपिं, हान्यमदुपिं, छेँ समस्या दुपिं, बूढा, बूढिपिं
यक्को दया वयाच्वंगु दु । थुमिं मनूत जीवीका हनेया
लागि भारतय् वा गनं छथाय् लुसुक वना प्रव्रजित
जुयावया येँ, यल आदि थासय् विहार विहारया आश्रय
कया जीवन हनाच्वंगु दु । खास प्रव्रजितपिनिके दयेमाःगु
बुद्धधर्मया शिक्षा दीक्षा इमिके मदु । इमित बुद्धधर्म स्यने
कने याइपिं नं सुं मदु । सुनानं स्यने कने याना बूसानं
इमि सयेके सिकेमाः धयागु धारणा तथा विचार नं मदु ।
इलय् अध्ययन मयापिं वैशालु प्रव्रजितपिसं तथा वृद्ध
वृद्धापिसं बुद्धया धर्म सयेका काये नं अःपुमजू । उकिं
इमिगु व्यवहार बुद्धशासनय् प्रव्रजितपिन्त मल्बः, ल्वयेके
मसः । कुलीन भद्र बौद्ध समाजयात ल्वयेक व्यवहार
यायेमाः धयागु सोचाइ नं इमिके मदु । गृहस्थी जीवनय्
बूढापाका बूढिपाका जुयावःपिं मनूत प्रव्रजित जुयानं धर्म
विनय मसिया विहारय् तरुण भिक्षु श्रामणेरपिसिकं क्वय्
लाका बूढापाक बूढिपाक जुया च्वनेमाल ! इमिसं न्हापा

गृहस्थीबले यानाच्चंगु प्रकारया व्यवहारतुं इमिके अभ्यास
 जुयाच्चंगु खनेदु । थुपिं प्रव्रजितपिसं खँ ल्हाइबले ज्या
 याइबले न्हापा इमि अनुभव याना वःगु गृहस्थी जीवनया
 सुख दुःख व काय् म्हाय् तथा कला भातपिनिगु खँ जक
 ल्हाइपिं वा ल्हायेसःपिं जुयाच्चन । इपिं वृद्ध अवस्थाय्
 प्रव्रजित जूपिसं थः हे वर्षं थकाली भाःपाः शिक्षा दीक्षा
 दुपिं थःस्वया न्हापानिसें प्रव्रजित जीवन हना शिक्षित
 दीशित जुयाच्चपिं व्यक्तिपिसिकं च्वय् थकालीयागु
 आसनय् च्वनिगु, इमित माने याकेगु मती आशा
 तयाच्चनेगु यानाच्चन । तर विनय नियम अनुसार,
 बुद्धधर्मय् सु न्हापा प्रव्रजित जुल, भिक्षु जुल व हे थकाली
 जुइगु खः, वयात हे लिपा भिक्षु जूपिसं वन्दना यायेगु,
 उच्च आसन तथा थाय् त्वता विया माने यायेगु, सेवा
 सत्कार आदि यायेमाःगु खः । वृद्ध प्रव्रजितपिसं थुकियात
 नं माने यायेगु चाहना मया, थकालीपिन्त आसनं दना
 वन्दना प्रणाम यायेगु नं इच्छा मया । इमिसं सयेकेमाः
 धयागु विचार मया; ध्यानभावना नं यायेमफु । भोजन
 निमन्त्रणा वन, दान कया नल, वयागु थुयागु गफसफ
 याना जीवन हनाच्चन, थः बाकिदिनिगु समययात
 पियाच्चन । थःत निमन्त्रणा मयासा, दान मथ्यासा वा
 मव्यूसा इमिसं कचकच यायेत नं लिफ मस्व । थुपिं
 बुद्धधर्मया आचरण मखु ! थुपिं वृद्ध प्रव्रजितपिसं शुद्धरूपं
 शील बियेगु, पूजापाठ यायेगु व धर्म उपदेश कनेगु ला
 भनहे तापागु खँ खः । सुं परिवार परलोक जूथाय्
 उपासक उपासिकापिसं पूजापाठ याकसानं इमिसं अनित्य
 अनुस्मरण सुत्तादि पाठ यायेमाः धयागु मसिया मंगल
 सुत्तादि थःगु मने वःवःथें पाठ याना थकिगु । बाखँ कंसा
 “परलोक जूमहिसिया आत्मा मेथाय् जन्म कावनी; छिकपिं

स्वयेमत्य, छुं धन्दा कायेम्वाः ।" धका परिवारपिन्त
 आस्वाशन उपदेश बिया वःपिं भिक्षुपिं नं थन दुगु
 जुयाच्वन । तर व बुद्धधर्मया उपदेश मखु, भगवतगीता
 हिन्दू धर्मया उपदेश खः । गुलिं समाज सेवी धाःपिं
 भिक्षुपिसं राजनीतियात हे धर्म धका कनाच्वंगु दु । थुकथं
 गृहस्थ समाजया समस्यात फुक्क इमिसं बुद्धधर्मया
 रंगछिन्ना बुद्धधर्मय् व विहार विहारय् प्वंके हयाच्वंगु दु ।
 उकिं याना बौद्ध आचरण ल्वाकबक जुया बांमलाना
 च्वंगुखः । तर वर्तमान नेपालया बुद्धधर्मय् वयाच्वंगु
 समस्याया कारणत थुलि जक मखु, मेमेगु नं यक्को
 दनि ।

सरला - व खँ लिपाहे जक न्यने मालि, भन्ते । आःयात विदा ।

Dhamma.Digital

Dhamma.Digital

लेखकको चिनारी

नाम	: डा. भिक्षु सुनन्द
जन्म मिति	: चैत्र दशमी, वैशाख १०, २००२ (April 6, 1946)
जन्म स्थान	: दछुटोल, बनेपा, नेपाल ।
पिता माता	: काजी बहादुर पुतवार तथा दीर्घमाया पुतवार
प्रव्रज्या स्थान	: शाक्यसिंह विहार, काठमाडौं
प्रव्रज्या मिति	: June 6, 1969
उपाध्याय	: संघनायक भिक्खुसुन्द महास्थविर
उपसम्पदा स्थान	: वाट धोनासिंहस विहार, बैकक ।
उपसम्पदा मिति	: July 1, 1972
उपाध्याय	: सोमदेत संघराज फ्रा त्राणसंवर महाथेरो
शैक्षिक योग्यता	: बी. ए. दर्शनशास्त्र (सर्वप्रथम श्रेणी), 1978, महामकुट बुद्धिस्ट यूनिभर्सिटी, बैकक, थाइलैण्ड । एम. ए. दर्शनशास्त्र 1981, बनारस हिन्दू यूनिभर्सिटी, इण्डिया । एम. टी. एस., डब्लु एम. ए., 1984, हार्वर्ड (Harvard) यूनिभर्सिटी, क्याम्ब्रिज, अमेरिका । पिएच. डी. दर्शनशास्त्र, 1988, अमेरिकन यूनिभर्सिटी, वासिङ्गटन डी. सी., अमेरिका ।
लेखक	: <i>शिष्टाचार; The Buddhist Sangha: Paradigm of the Ideal Human society; Nepal - Constitution and Religion: A Question of Religious Liberty; Mental Phenomena and Meditation; वीर्य; बौद्ध धर्म: जिज्ञासुलाई जवाफ, इत्यादि ।</i>
रचनाकार	: उचित विवाह, बौद्ध भजन र ज्ञानोदय भजनका क्यासेटहरू ।
अध्यापन	: जोर्ज मेशन यूनिभर्सिटी, यूनिभर्सिटी अफ डिस्ट्रिक्ट अफ कोलम्बिया, अमेरिका, आदि ।
उपदेशक	: विभिन्न थरीका श्रोताहरूबीच बुद्धधर्म तथा दर्शनको व्याख्यान ।
संस्थापक	: सिद्धार्थ यूनिभर्सिटी, वासिङ्गटन डी. सी., अमेरिका ।
अध्यक्ष	: सिद्धार्थ विश्वविद्यालय (योजना तथा स्रोत परिचालन समिति),

हाल बने

शाक्यसिंह विहार,

नेपाल ।